

AREGCEL

Ára 3000 korona

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÖKK SZILARD-UTCA 19

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed
évre 38.000 kor. Egyes szám ára 30 Groschen
150 sokol, 120 lira, 1 francia frank

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFONJAI: JÓZS. 143-26, JÓZS. 34-42

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASÁRNAP ESTETŐL
REGGELIG: JÓZSEF 9-66, JÓZSEF 10-16

IV. évfolyam

Budapest, 1925 augusztus 10.

32. szám

A főváros kiküldöttei Ostendében visszautasították a hitelezők ajánlatát

Ostende, augusztus 9.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Pénteken délelőtt 12 órakor kezdődtek meg a főváros külföldi hitelezői és a főváros delegációja között azok a döntő fontosságú tárgyalások, amelyek rendkívüli kibatással lehetnek Budapest jövőjére. A pesti kiküldötteket az ostendei polgármester fogadta ünnepélyesen, átengedve a tanácskozással számára a városháza tanács-termét. Pénteken éjjel 12 óráig a külföldi hitelezők terjesztették elő proposícióikat, amelyek rendkívül súlyosak és valósággal

deprimáló hatást

keltettek a magyar kiküldöttek között. Szombaton reggel a pártok megbízottjai és a szakértők külön értekezletet tartottak az Excelsior Hotelben Buzáth polgármester elnökségével és csak ezután folytatták a tanácskozást a városházán. A kiküldöttek megbeszélésén az a vélemény alakult ki, hogy

a külföldi hitelezők, egészen érthetetlenül, tulbeccsülik Budapest teherbíróképességét és fizetőképességét,

adataik, amelyekkel ajánlatukat alátámasztják, még az igen reményteljes Smith-féle jelentéseknél és a főváros okatlanul rózsaszínű 1925. évi költségvetésénél is optimistább színben tüntetik föl a főváros közgazdasági viszonyait és várható bevételeit. A folytatólagos tanácskozás azzal kezdődött, hogy a magyar delegáció megbeszélésének eredményeképpen

a hitelezők proposícióit visszautasították.

Ezután új alapon indult meg a további tanácskozás, amelyet vasárnap is, ugyiszólván megszakítás nélkül folytattak. E megbeszélésekről késő estig nem szivárgott ki hír, de a pesti kiküldöttek hangulata vasárnap nem oly pesszimista, mint tegnap és az óriási nehézségek dacára, valamelyes reménységgel néznek a hét tárgyalásai elé.

Izgalmas és botrányos választási harc után Petrichevich-Horváth 927 szótöbbséggel megszerezte Hatvan mandátumát

A választóknak a fele nem szavazott — Budavári Lászlót és Dánér Bélát kivezették a szavazóhelyiségből — A mandátum átadásakor a fajvédők botrányos tüntetést rendeztek, mire a rendőrség több embert letartóztatott

Hatvan, augusztus 9.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Háromheti izzó választási harc után, amelyben inkább a jelöltek és a kortések vettek részt, mint az istenadta nép, vasárnap este eldőlt a hatvani mandátum sorsa:

bárá Petrichevich Horváth Emil népjóléti államtitkárt választotta meg 927 szavazattöbbséggel az ellenzéki Hatvan — kormányparti képviselőjének.

A hétezeregynéhány száz szavazóból mindössze 3801 gyakorolta állampolgári kötelességét. Petrichevich báróval szemben Budaházy Miklós ny. százados állott ki fajvédő programmal, egy jelölt, akinek se politikai multja, se szerepe nincs és csupán a nyugatmagyarországi harcok után emlegetik a nevét liberális újságok, a Satori-féle ismert atrocitással kapcsolatban. Budaházynek természetesen el kellett buknia, mintán a programja, a kortesei, a multja — mind a népjóléti államtitkár számára hajtották a szavazókat. Ami sikert a hangos, kiméletlen és szívós fajvédőtoborzás a leadott szavazatok arányában — 1437 voksot kaptak — fölmutathat, kizárólag arra vezethető vissza, hogy a falvak kuruc népét megfélemsítették azzal, hogy ők a régi függetlenségi párt törvényes jogutódai. Hatvanban semmi talaja nem volt Budaházynek, a kurzus politikai színeitől, úgy látszott, az egész megye elfordult.

A választási csata szombat éjszaka lángolt föl igazában!

A kormánypart és fajvédőjelöltek még egyszer végig látogatták hiveiket, hogy utoljára „megdolgozzák őket”, utoljára adják a szájukba:

— Ha aztán megkérdezik, kire szavaz kend, az ő nevét mondja be bátran!

Vasárnap reggel pontban 8 órakor kezdődött a szavazás. Az összes választókerület szavazóhelyiségei 1/8 órakor már rendben várták a szavazókat. Jelentkeztek is szép számmal már korán reggel s délig egyre nagyobb tömeg várakozott valamennyi szavazóhelyiség előtt. Hatvanban öt választási kerületben folyt a szavazás. A Reggel munkatársa a választás megkezdésétől a szavazás lezárásáig végigjárta valamennyi szavazóhelyiséget.

Az I. választókerületben,

a község házában, 8 óra után néhány perccel mintegy 50 ember várakozik. Ötösével bocsátják be őket a földszinti helyiségbe, ahol a szavazás folyik. Bent a teremben az egyik hatvani bank igazgatója ül az elnöki székekben. Csöndben, rendben folyt a szavazás egészen délig, amikor megjelent Budavári László volt képviselő, aki botrányos jeleneteket rendezett a szavazóhelyiségben. A választási elnök erélye vetett véget a parézó botrányoknak:

karhatalommal kite ki Budavárit.

Coco

Üsd föl csak a lapot, a pesti lapot, te jámbor kisvárosi polgár, te pesti házbörtörlesztő, üsd föl a lapodat, de vigyázz, fogd meg hogy le ne ájulj mikor megpillantod azokat az áttört címeket, plakát- és cégtáblabetűkből, amelyek feketén a szemedbe hipnotizálják a vészt, a borzalmat, a fantasztikumot: Kokain, KOKAIN, KOKAIN! Kokain-csempészet, kokain-örület, kokain-razzia! Ha volna technikájuk hozzá, tüzvörösen vibráló betűkkel vaditanák és vakitanák a szemedet, mikor ilyen ultra-mai szenzációjuk van, mint a kokain! Kokain-barlangok, kokain-üzemek és üzelmek, kokain-tragédiák és drogériák Budapesten! Borzalmak borzalinója! Azt hiszed, ha kilépsz az utcára, elzöldült betegek fognak elébed imbolyogni, kinjaikban vonító s kéjáljukban félrebeszélő kísértetek, halálos beteg nők és férfiak, kik esetleg ott rognak össze előtled a flaszteren, elvonaglni a kokain csábhalálát. Az idegen, aki netalán még előfordul Pesten, hallván félfüllel a rémszenzációt, nyugtalan lesz a hoteli magányban, azt hiszi, hogy e cigányos városban az előtte ismeretlen barna utcákban, elzárkózva, titokban minden házban kokainizálva fetreng a vad, nyomorult, lelkevesztett, romlott lakosság. Nem, hálaistennek, nem! A Claude Farrère tengerésztszijeinek, a Montmartre kétségbeesett perditáinak bűnös és bűvös „coco“-ja, a friedrichstrassei német züllöttség és a bécsi Ring-környék letört gyöngéinek édes kórsága nem divat, nem járvány és nem szenzáció Pesten. A tisztelt lapok agyon szeretnék egymást verni s ebben az agyonversenyben okozta tul a héten egyik a másikat. Alig több a körtünet, mint néhány ide sodródott szegény beteg táncosnőnek, mozikban kulturált parkett-táncosnak, meg egypár csacsi lumpnak az esete, kit beejtettek a titokzatos kokóba. Ugy-e nem vagy a kokó rabja Te sem, kedves olvasó? S az ismerőseid sem? Nohát, mi sem. Ó, mi elmaradt, legyőzött, elejtett magyarok: hol vagyunk mi a fantáziás, a kéjekben fuldokló, a tulkomplikált Nyugattól! Hol vannak a mi rontó nyavalyáink a fényűző metropolisok örült kokójától! A mi kokóink, amelyek sorvasztják és pusztítják szegény kis Magyarországot: a bürokrácia, melynek vak és végtelen hinarjai összekötözik az örvényeiből partnak lelkendező magyar munka szorgalom, vállalkozás lábait; a korrupció, ez a százkaru szörny, melynek undok bacillusai napról napra több elaljasodott férfilelekbe veszik be magukat; a drágaság, mely rikácsolva röhög rémült szemünk közé; a kurzus, az ezerszer leleplezett és százszor megbukott táromlygó kurzus, amely csak irtani tud és nem tud meghalni mint maga a Halál; igen, meg az a balkanizmus, amit szülő kokója, a kurzus, itatott az ország testébe, lelkébe, az igazságtól, a szabadságtól, az emberségtől való barbár visszavonulás és irtózat... hajrá ezekre a kokókra, tisztelt laptársak...

Az történet ugyanis, hogy Budavári meghalotta, amikor Ring Gyula, a választás elnöke, egy érdeklődő barátja kérdésére ezeket mondta:

— Horváth Emil 600 szótöbbséggel vezet! Budavári erre fölpattant a helyéről és rákiáltott az elnökre:
— *Ne tessék ilyen kijelentésekkel a választókat befolyásolni!*

Az elnök ugyancsak megfelelt:
— *Nem kérdeztem magát, hogyan viselkedjem és milyen kijelentéseket tegyek. Figyelmemet azonban, ha zavarja a szavazást, azonnal intézkedni fogok.*

— En Budavári László vagyok, vegye tudomásul — replikázott Palota egykori bölése.
— *Semmi közöm hozzá, hogy ön kicsoda! Itt én intézkedem s ha továbbra is zavarja a választást, kivézettem!* — felelt most már erőlyes hangon az elnök. Budavári tovább mendörgött, amire Ring elnök odaszólt a teremben tartózkodó rendőrnek:
— *Ezt az urat tessék kivézetni innen!*

A rendőr odalépett Budavárihoz s a heves kortes kénytelen volt eltávozni a teremből.

Az affér elsimult. Budavári később bocsánatot kért a választási elnöktől.

A II. választókerületben: a Polgári Körben,
ügyes választási trükkkel dolgoztak Budaházyék. A fajvédőkortések, amikor látták, hogy egyre kevesebben jelentkeznek a szavazóhelyiségek híveik közül, összeszedtek vagy száz hatvani férfit és asszonyt, akikről jól tudták, hogy nincs szavazati joguk. Odaállították őket a választók tömegébe, azzal, hogy nekik is le kell adniuk szavazatukat. Oda is állottak valamennyien.

Órákig tartott, amíg megállapították, hogy egyiküknek sincs szavazati joga.

Az alatt pedig a választók, akikről viszont jól tudták a fajvédők, hogy az ellenpártra szavaznak mind, a forró napsütésben elunták a hosszú várakozást és szép lassan hazamentek valamennyien. Így történt azután, hogy Petrichevich-Horváth bizalmiemberei egyszerre csak azon vették észre magukat, hogy

az igazi választók eltűntek a helyiségből és csak a fajvédők „álszavazói” vannak ott.

Az lett a következménye ennek a cselfogásnak, hogy ebben a kerületben délig alig szavaztak s csak délután jöttek a választók nagyobb tömegekben.

A III. választókerületben, a Katolikus Körben

„vonultak föl” a hatvani fajvédők. A fölvonulás azonban rövid ideig tarthatott, mert délig 10 órától délután 1-ig alig jelentkezett 10 ember a helyiségben. Itt volt a legnagyobb csönd és némaság délután is.

Az Uri Kaszinóban,

ahol a IV. választókerület szavazatait gyűjtik össze, már élénkebb az élet. A kaszinó ugyanis a két párt irodája közé esik.

A kormánypártiak a hatvani nagyszálló egyik helyiségében dolgoznak. Ingujában, verejtékező homlokkal futkosnak a kortések. Egyik autó a másik után fut az iroda elé.

Tizenkét autóval és számtalan kocsival közlekednek a képviselők és a kortések egyik választókerülettől a másikig.

A kis üzlethelyiség kirakatában Petrichevich-Horváth Emil aranykeretes képe díszelg. Fölötte nagy tábla, amely a szavazás óránkénti eredményét közli a járókelőkkel. A számok, amelyek Petrichevich-Horváthra leadott szavazatokat jelzik, óráról-óra nagyobbak lesznek — a kirakatban. Kilenc órákor Petrichevich-Horváth 476, Budaházy 147 szavazatot kapott. Tíz órákor Petrichevich-Horváth 907-et, Budaházy 375-öt. Tizenegy órákor a kormánypárté 1198 szavazat, a fajvédőké 552, tizenkét órákor Petrichevich 1758, Budaházy 869, egy órákor Petrichevich 1915, Budaházy 1076, két órákor Petrichevich 2150, Budaházy 1500, három órákor Petrichevich 2197, Budaházy 1397, négy órákor Petrichevich 2432, Budaházy 1386.

Néhány lépéssel innen Budaházyék pártirodája működik. Itt is nagy a sürgés-forgás. A fajvédők egyetlen autója percnként áll meg az iroda előtt és szállítja a fő- és alkortéseket: az elegáns Bónis pátert, Zsilinszky Endrét és magát a jelöltet, Budaházy Miklóst, aki látható izgalommal és a verejtéktől gyöngyöző homlokkal adja az utasításokat pártja embereinek. A fajvédő pártiroda előtt is hatalmas plakátok és a röpecédulák tömegei, amelyekon azonban csak ezt olvassuk:

— *Budaházy vezet!*

Amikor a kormánypárt irodájába eljutott az első ilyen röpecédula, a pártemberek szörnyű haragra gyultak. „A közvélemény tudatos megítélésével” címén el akarták koboztatni a röpecédulákat és plakátokat. Egyéb röpecédulákban egyébként sem volt hiány. Vasárnap

Hálósobák, ebédlok, uriszobák izléses jó minőségben
legelőszobákban
MARKOVICS B. Teréz-
körút. 25

reggel megjelent Budaházyék első röpecédulája, amelyen a következő fölívást olvastuk:

— *Aktnek potya cukor, a pálinka és bicskédzs kell, az szavazon báró Pecsovicra.*

Délben újabb röpecédulát osztogattak a fajvédők. Ennek a röpiratnak érdekes története van. A kormánypárt ugyanis egy brosúrát adott ki dr. Pados Károly kőröshegyi római katolikus plébános és Sebestyén Jenő balatonföldvári mérnök aláírásával. Ez elmondja, hogy a tabi választáson Budaházy több képviselő és ébredővezér előtt azzal dicsekedett, hogy

büszke arra, hogy Budaörsnél IV. Károly királyra lövetett.

Pados plébános és Sebestyén mérnök röpiratát éppen a hatvani ébredők nyomdájában akarták elkészíttetni — tévedésből. A nyomda tulajdonosa bemutatta a plakátot Budaházyék-nak, akik aztán gondoskodtak arról, hogy mielőtt a kormánypárt plakátja elkészül, megfe-

Kormánypárti képviselők és Dánér Béla összetűzése

Ellátogattunk a viharzó pártirodák-ból a IV. kerület szavazóhelyiségébe.

Itt Budaházy Miklós a választási elnök háta mögött állott, dirigálta a választást. Végül az V. kerület Ujhatvanban levő elemi iskolába néztünk be, ahol épületes jeleneteknek voltunk szemtanúi. Az elnöki asztalnál vitéz Dánér Béla állott és harsány, ellentmondást nem tűrő hangon igyekezett a választókat befolyásolni. Ott ültek a teremben Wild József és Nánássy Andor nemzetgyűlési képviselők is, akik egy ideig szótlanul nézték Dánér Béla munkáját, végül is, amikor Dánér ismét megszólalt, Nánássy ezekkel a szavakkal fordult az elnökhöz:

— *Mégis furesza kérem, hogy ez az ur mit enged meg magának!*

Dánér Béla előbb hallotta ezt meg, mint maga az elnök.

— *Mi közük az uraknak ehhez? — kérdezte a képviselőktől.*

Nánássy (az elnök felé):
— *Mi nemzetgyűlési képviselők vagyunk s még sem engedjük meg magunknak azt, hogy beleszóljunk a szavazás dolgába.*

Az elnök erre föl szólította Dánért, hogy távozzék az elnöki asztaltól. Dánér azonban indulatosan rászólt:

— *Vitéz Dánér Béla vagyok s jogosan tartózkodom itt!*

Elnök: *Azonnal távozzék innen, különben karhatalmat leszek kénytelen igénybevenni!*

Dánér azonban erre sem reagált,

amire az elnök igénybe is vette az ügyeletes rendőrt a szó szoros értelmében kivézetette a teremből.

Dél felé Hatvanban már legtöbb helyütt egyre kevesebben jöttek szavazni, annál mozgalmassabb volt az élet a választókerület szomszédos falvaiban, melyekben kora délután már le is zárták a szavazást. Valósággal hajtották

— Ha má' választani kő, hát a kisebb rosszba választunk... —

igy jellemezte egy öreg paraszt a kisközségek hangulatát.

Délután 5 óra volt, amikor mindenütt lezárták a szavazást és megkezdődött a szavazatok összeszámlálása. Este 7 óra volt, amikor Hatvanba érkezett az új képviselő, báró Horváth Emil. A városháza erkélyén adták át a mandátumát. Ring Gyula választási elnök intézett beszédet hozzá, amelyben a munka emberének nevezte. Utána Horváth beszélt röviden, majd átvette az elnök kezéből a mandátumot.

927 szótöbbséggel tehát báró Petrichevich-Horváth Emil lett Hatvan képviselője.

Mintegy 2000 ember nézte végig a mandátumátadási. Budaházyék azonban majdnem többen voltak, mint P.-Horváth hívei s miközben a választási elnök és Horváth báró beszélt, állandóan Budaházyt éjenezték. A mandátumátadás után pedig parázs tüntetést rendeztek Budaházyék. A tüntetésnek a rendőrség csakhamar véget vetett s

több tüntetőt a helyszínen letartóztattott.

Elsőnek Jankó Károly takarékpénztári tisztviselőt vitték be a község házára s itt helyézték a többiekkel együtt őrizetbe. Budaházy, aki végignézte a mandátumátadási s ott állott a tömegben,

utat tört magának s a község háza kapujához sietett.

Egy rendőrkapitány azonban föltartóztatta.

— *Ide nem léphet bel — szölet rá erőlyesen.*
— *De én igenis belépek, mert tudni akarom, hogy mi történt az előállított és őrizetbevett emberekkel, tudni akarom, nem bántalmazták-e őket — választotta.*

A rendőrtiszt és Budaházy villogó szemekkel egyre közeledtek egymáshoz s már félő volt, hogy tettelességre kerül a sor,

amikor a rendőrtiszt végül is megengedte Budaházy-nak, hogy megtekintse őrizetbe vett híveit.

lelő választ adjanak rá és az előbb jelenjék meg Hatvan utcáin, mint a kormánypárté. Ezzel együtt osztogattak Budaházyék egy másik röpecédulát is, amelyben Bónis páter a következőket üzeni az alispánnak:

Alispán Ur!

Közigazgatási hatóságok, földi hatalmak! Halljátok meg szavamot, mielőtt végképen visszaélnétek azzal a hatalommal, ami Isten akaratából sfárkodástokra van bízva!

Földi hatalmasságok!

A magasabb állás elérésére irányuló stréberség ne tegyen annyira elvakultá benneteket, hogy azt képzeljétek, hogy hatalmatok erősebb a magyar igazságnál! Isten számon fogja kérni esküitéket, amit most tág lelkiismerettel magyarázgtok. Talán nem messze az idő, amikor már az emberek is számon fogják kérni!

Páter Bónis Arkangyal.

E röpecédula miatt eljárás indítottak Bónis páter ellen.

a szavazókat a község házára, ahol a szavazóhelyiségek voltak fölállítva. A Reggel munkatársára végigjárta az összes falvakat. Legelőször Csányba látogattunk el. Ez a község a fajvédők legerősebb körzete. Itt győztek is a fajvédők, 315 szavazatot kaptak, míg az ellenpárt csak 170-et.

Zsirkay János vezetésével dolgoznak itt a fajvédők. Budavári is itt akart korteskedni, azonban a csendőrség nem engedte be. Csak a főszolgabíró engedélyével engedték meg ugyanis a községben való tartózkodást. A kormánypártban nagy megdöbbenést, valószínűleg pánikot keltettek a csányi eredmények. Amikor megtudták, megpróbálkoztak a záróra kitűzésével.

Kétszer is kitűzték a zárórát.

nehogy Budaházyék tovább erősödjének, de a fajvédők tiltakozására csak 1 óra 8 perckor közölte az elnök:

— *A záróra 2 óra 8 perckor lesz!*

Két óra után ki is tűzték a zárórát. S délig 3 órákor már csönd volt Csányon.

Hort községben

Lendvai volt Budaházy főkortese, P. Horváthé pedig sokorópáthai Szabó István, aki szombaton fajvédő képviselőtársára megbosszantására olyan mulatságot rendezett egyik borospincében, hogy még vasárnap este is erről beszélték. A szavazás nyugodtan, csöndesen folyt. Budavári-nak persze Horton is kalandja volt a csendőrökkel. Ide sem engedték be, amire nagy botrányt rendezett és élesen összetűzött a csendőrséggel.

Vámosgyörkön

Eckhardt Tibor volt a fajvédők vezére, de nem sok eredménnyel korteskedett, mert itt mindenki Petrichevich-Horváthra szavazott.

Ecséden és Atkaron

sem kellett a fajvédőpolitika a falu népének.

Huzás jövő héten!

Színészek sorsjátéka
a Nyugdíjintézet javára
5000
koronáért nyerhet

egy új autómobil, egy nemes szőrméből készült női bundát, egy teljesen felszerelt motorkerékpárt oldalkocsival, két teljesen felszerelt motorkerékpárt, tíz teljesen felszerelt kerékpárt. Sorsjegyek viszonteladók-nak is: Értékforgalmi Bank R.-T., Zrínyi-utca 14. sz.
Tel. 132-58, 185-91. Sorsjegyek mindenütt kaphatók.

Huzás jövő héten!

Bud pénzügyminiszter kijelenti, hogy a közmunkák kiírása már csak napok kérdése

A beruházási program végrehajtásáról Inke-pusztán tett jelentést Bethlen miniszterelnöknek

(A Reggel tudósítójától.) Az ipari és kereskedelmi érdekeltségek küldöttségei az elmúlt héten szinte nap-nap után érdeklődtek Vass József helyettes miniszterelnöknek, hogy a beruházási programba foglalt közmunkákat mikor írja ki a kormány. Erre ugyanis a mai rendkívül mostoha gazdasági viszonyok között annál nagyobb szükség van, mivel kétségtelen, hogy a beruházási program végrehajtására fordítandó jelentős összegek az egész közgazdasági életet jól fogják lendíteni. A helyettes miniszterelnök minden érdeklődő küldöttségnek azt válaszolta, hogy a közmunkák kiírása már csak attól függ, hogy mr. Smith népszövetségi főbiztos mikor készül el a beruházási program főlütvizsgálásával.

mr. Smith főbiztos munkájáról

teljesen beavatott helyen a következőket mondták a Reggel munkatársának:

— Mr. Smith munkájának befejezése azért huzódott el ilyen sokáig, mivel a főbiztos a beruházási program minden egyes tételét az indokolásokkal együtt lefordította magának angolra. Ennek megtörténte után olyan buzgalommal fogott hozzá a beruházási program főlütvizsgálásához, hogy

a múlt hét végére már el is készült munkájával és így semmi akadály a sines munkákat még ezen a héten kiírja a kormány.

A beruházási programküszöbön álló végrehajtásával kapcsolatban Bud János pénzügy-

miniszter szükségesnek tartotta, hogy a múlt héten

fölkértesse Inkepusztán Bethlen István gróf miniszterelnököt, akinek részletesen beszámolt a beruházási program egyes fejezeteiről, valamint az ebben a tárgyban mr. Smith főbiztossal folytatott tanácskozásokról.

A miniszterelnök magáévá tette a beruházási programot, amelynek végrehajtása ilyen körülmények között még e héten megkezdődik. A kormány tagjai megvannak győződve arról, hogy a közmunkák megkezdése, illetően a beruházási program végrehajtására fordítandó összegek folyósítása néhány héten belül jótékonyan fogja éreztetni hatását a közgazdasági élet minden vonalán.

A Reggel munkatársának alkalma volt beszélgetni ezekről a kérdésekről

Bud János

pénzügyminiszterrel is, aki értesüléseinket megerősítette és kijelentette, hogy

Bethlen miniszterelnök és mr. Smith főbiztos jóváhagyása után a beruházási program végrehajtásának megkezdése most már csak napok kérdése.

Az egész hatalmas tervet e hét elején kezdte nyilvánosságra. A pénzügyminiszter közölte még munkatársunkkal azt is, hogy a miniszterelnök egészsége tökéletesen helyreállt, sokat sportol és dolgozik.

Szappanyos Gerő dr.

fiatal pesti ügyvéd halálos motorkerékpárszerencsétlensége a váci országúton

(A Reggel tudósítójától.) Az automobilszerencsétlenségek történetében páratlan katasztrófa történt vasárnap délelőtt a váci országúton, Göd határában.

Dr. Szappanyos Gerő fiatal fővárosi ügyvéd, a budapesti előkelő társaság kedvelt tagja, motorkerékpárján a szabad, egyenes országúton fölbukott, nyakcsigolyatörést szenvedett és kevéssel a szerencsétlenség után, a Rókus-kórház operálóasztalán meghalt.

A katasztrófát az országút ötújjnyi vastag porrétege okozta, amelyet a kerékpár megcsuszított. Szappanyos Gerő, úgy látszik, elvesztette lélekjelenlétét, hirtelen mozdulattal akarta egyensúlyba hozni gépét és ez a mozdulat okozta vesztét: a gép fölbukott és Szappanyos Gerő fejével lefelé bukott róla. A megrendítő szerencsétlenség előzményeiről és lefolyásáról a következő részteket tudtuk meg:

Rendes társaságával, amellyel már régebben is ismételtén tett kirándulásokat, dr. Szappanyos Gerő tegnap rövid, fél napra szóló váci kirándulást beszélt meg. A megbeszélés szerint vasárnap reggel 8 órakor kellett találkoznia a társaság tagjainak dr. Szentkirályi Akos ügyvéd Vas-utca 8. számú lakása előtt. Reggel Szappanyos Gerő nagy szeretettel bucsuzott el 18 éves feleségétől, néhai dr. Dirner Dénes egyetemi tanár leányától:

— Sietek haza, Babsikám, hogy ne legyen sokáig egyedül!

A Kölesey-utca 4. számú ház előtt, ahol lakott, meg akarta indítani motorkerékpárját, de az többszöri próbálgatás ellenére sem gyuladt be. Ekkor ráült a gépre és megkérte Tanács László házfőlügyelőt, hogy tolja a kerékpárt, majd így bizonyosan begyullad. A Sándor-térnél valóban berregni kezdett a gép és megindult. Tanács házfőlügyelő utánaszólt fiatal gazdájának:

— Jó lenne levetni a hosszu felöltőt, még baj történnék, doktor ur.

— Csak ide megyek a szomszédba — kiáltott vissza az ügyvéd —, ott majd levetem.

A Vas-utca 8. számú ház előtt már várták a társaság tagjai: dr. Szemskirályi Akos és neje, dr. Nagy Pál orvos ugyancsak a feleségével és Dömötör István mérnök. Dr. Nagy Pál nejevel kényelmes autójára ült és abban helyezték el a társaság minden holmiját, Szentkirályi ügyvéd feleségével mellékkocsis motorkerékpáron követte az autót, Dömötör István pedig, csak úgy, mint dr. Szappanyos Gerő, „szóló” motorkerékpáron. Jókedvűen beszélgettek az indulásnál és hamar átvágtak a városra, hogy a Váci-úton át kirándulásuk célja felé tartanak. Az országúton megváltozott a sorrend: legelő-

men motorkerékpárján Szappanyos Gerő, mögötte ötven-hatvan lépés távolságra Dömötör, azután Szentkirályi kerékpárja és leghátul az autó. Utközben Szappanyos Gerő hátrahátra nézett, lassított, hogy tréfás megjegyzéseit Dömötör meghallhassa, majd újra előre sietett, de a rendes országúti gyorsaságnál pillanatra sem ment sebesebben.

A dunakeszi ipartelepéknél, közvetlenül Göd előtt, parasztszekér jött szembe az országúton. Szappanyos Gerő az országút balszélére tért ki előle. A drámai pillanatokat, amelyek ezután következtek, dr. Szentkirályi Akos így mondta el a Reggel munkatársának:

— Az ut két oldalán öt újjnyi mélységű por rakódott le. Szappanyos Gerő gépe a porban, amely motorkerékpárokra nem kevésbé veszedelmes, mint akár a vizes talaj, megcsuszott.

Mi csak azt láttuk, hogy a hátsó kerék az árok felé farol és hogy dr. Szappanyos heves mozdulattal az út közepé irányába akarja visszatérteni gépét.

A hirtelen rándítás következtében a gép fölbukott és szerencsétlen barátom lezuhant róla. Képzhetik rettentő fölindulásunkat. Nagy Pál, aki orvos, azonnal segítségére sietett, majd, amikor élesítési kísérletei eredménytelenek maradtak, autójával Gödre sietett másik orvosért, közben pedig telefonált Budapestre a mentőkért, akik negyedórával a szerencsétlenség után már ki is értek a helyszínre.

Önkívületéből dr. Szappanyos pillanatra sem tért magához. Óvatosan elhelyezték a mentőautóbilra és bevitték a Rókus-kórházba, ahol a közben már értesített dr. Hüttl Hümér tanár már várta. Az operációra is megtörtént minden előkészület, de már nem került rá sor, mert

a szerencsétlen flatalember közvetlenül az operáció előtt kiszenvedett.

Hüttl tanár megállapítása szerint dr. Szappanyos Gerő nyakcsigolyatörést szenvedett és így az operáció sem menthette volna meg az életnek.

Nagy és előkelő családot borított gyászba a tragikus eset. Szappanyos Gerő édesatyja, idős Szappanyos Gerő, tekintélyes fővárosi ügyvéd és háztulajdonos. A fiatal Szappanyos apjával társasviszonyban, közös ügyvédi irodában dolgozott. Az iroda a Kölesey-utca 4. számú házban van, amely Szappanyosék tulajdona. Odavitté Szappanyos Gerő is ifju feleségét mintegy másfél év előtt az esküvő után. Boldog, nyugodt házasetet éltek és szerető rokoni érintkezést tartottak főnn Szappanyos Gerő szüleiivel is. A szülők ezidő szerint Hévízen nyaralnak és még most sem tudnak fiuk tragikus haláláról. Csak arról értesítették őket, hogy fiukat súlyos baleset érte. Most már utban vannak hazafelé. A fiatalasszony, aki anyai örömeinek néz elébe, a rettentő hír halatára eszméletlenül esett össze.

Dr. Szappanyos Gerő mindössze 31 éves volt és avatott művésze a tárogatónak.

Hónapok előtt már érte egyszer súlyos baleset: este, hazatérőben nem vette észre, hogy a lift nincs a helyén a földszinten, belépett a sötétben tátongó liftaknába, lezuhant és háromszoros súlyos lábtörést szenvedett. Csak nemrégiben hagyta el az ágyat — gyógyultan.

Zita királyné Angliába költözik?

London, augusztus 9.

(A Reggel munkatársának távirata.) Megbízható helyről értesülök vasárnap este, hogy Zita királyné az esős, egészségtelen őszi hónapokat már aligha tölti családjával Lequeitokban. Az özvegy királyné Angliába költözik Farnboroughba, Kent legszebb vidékére, ahol főuri kastélyt bérelnék számára. (Korda Tibor.)

(Londoni munkatársunknak távirata a késő éjszakai órákban érkezett és így hitelességét már nem volt időnk ellenőrizni.)

„Ujból a nemzetgyűlés elé viszzük a Somogyi-gyilkosságot”

Peyer Károly beszámolója

Dorog, augusztus 9.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Peyer Károly nemzetgyűlési képviselő vasárnap délután kerületében, Dorogon, beszámolót tartott. A népes gyűlésen résztvett Propper Sándor nemzetgyűlési képviselő is.

— A nemzetgyűlésen — mondotta Peyer — a panamákat, a ki- és beviteli engedélyeket kívántuk tisztázni, de még ma sines földelítve, hogy kik a nemzetgyűlésen a panamákat és egyáltalában vannak-e ilyenek. Amikor ezt feszegettük, eltávolították az ellenzéki képviselőket. Mindig azt mondták, hogy nem tudnak dolgozni, mert az ellenzék megakadályozza a nemzetgyűlés munkáját. Hat hónapig távol volt az ellenzék és

hol vannak a szociális törvények, amelyeknek megvalósítását egyre ígérték?

Az ellenzék távollétét a házzsabályrevízió megvalósítására használták föl. A választójogi törvény tárgyalásakor visszatértünk a nemzetgyűlésbe, nehogy a munkásság azt higgye, hogy az ellenzék távolléte eredményezte ezt a reakciós javaslatot. Meg voltunk róla győződve, hogy a mai nemzetgyűlés mást, mint reakciós választójogot nem fog alkotni, de meg kellett ragadni az alkalmat ennek bizonyítására. A választójog kérdése még nincs elintézve,

most kezdődik csak az igazi küzdelem az általános titkos választójogért.

A szociáldemokrata párt a legélesebben tiltakozik az ellen a terv ellen is, hogy a képviselők azt a mandátumot, amelyet öt évre kapnak, önmaguk hosszabbítsák meg három évről. A Somogyi-gyilkosság ügye látszólag lekerült a napirendről. A szociáldemokrata párt egy percig nem hagyja nyugodni ezt az ügyet s ha őszig nem történik meg mindaz, ami szükséges, akkor

még nagyobb erővel és személyekre való tekintet nélkül fogjuk ujból a nemzetgyűlés elé vinni a Somogyi-gyilkosságot.

Propper Sándor beszédében rámutatott arra a küzdelemre, amelyet a párt az ellenzék többi tagjaival együtt a nemzetgyűlésben folytatott. A politikai majompárt kívánják itt is folytatni, de a fejlődés útját csak rövid időre lehet megakasztani.

Vigjáték-esték a Terézkörúti Színpadon

Válogatott reprizműsor!

Nagy Endre és Safamon Béla fölléptével

Leszállított helyre!

Telefon 65-54 Kezdeté 9 órakor

Magyarország...

III. Komárom

A házak félnek, mint a gyermek
Ki a verésre rászokott,
Sápadtan, kócosan hevernek
S Szent András úgy mereszi tornyát
Mint tanító a nádbotot.

(Ismeretlen költő.)

Ez a város, a hősi város, a bevehetetlen vár, a legfélénkebb életet élte mindenha s ma is megmaradt hálósípkás, istennel, emberrel jó viszonyt tartó nyárspolgárnak. Nem elég azt írni, hogy nyárspolgarok laknak benne: maga a város a spisz és nem türi, hogy valaki kiugorjon merev, megkérgesedett formáiból. Itt él, a Csallóköz másik pólusán, a magyar Kraxelhuber Tóbiás, a kevély groteszk pozsonyi háziur magyar mása, aki a Dunából kimosható minden aranyért nem festene másszínre a háza alacsony, faszindellyel benőtt homlokát, mint sárgára. Csupa földszintes ház van Komáromban, állítólag azért, mert városi szabályrendelet tiltja az emeletes házak építését. Nemrég aztán kutatni kezdtek a levéltárban a rendelet után, de sehogy sem találtak rá. Kiderült, hogy a rendeletről szóló legendát a komáromi közszellem kreálta, hogy legyen mivel motiválni a kényelmes konzervativizmusát saját maga előtt is. Így maradt meg földhöztapadt, érdektelen, formátlan városkának, amelyből lassan-lassan kigyomlázták a régi, stílusos épületeket is, hogy helyükbe rettentő sárgasárgos házikókat rakjanak, amelyeknek frontján a háziur lakik s hátul, a folyosó végén, egy szoba-konyhában valami tisztviselőféle. Mert munkásnak nem adja ki a lakást a komáromi háziur, a munkás keressen lakást a Kuriának nevezett negyed züllött bódéiban, vagy a Pihető vályogos, nádfödeles indián-konyhóiban. Ebben a városban a leguralkodóbb szociális indulat a kisiparos-góg, ez nyomja el az intelligenciát, a kereskedőt, a bankot, a munkást, mindenkit, aki valami újszerű, másfélét kezdeményez. A kisiparospatriciusok tartották éveken keresztül megszállva a városi közgyűlés termét, fiaikból kerültek ki a város főtisztviselői, krajeároskodásuk kötötte meg a város gazdasági életét, a szerény kis takarékokat és néhány kezdetleges gyárvállalatot. Ők buktatták meg annak idején Jókai Mórt a követválasztáson, egyszerűen azért, mert nem járt házról-házra bemutatkozóba. Pedig Jókai a Vármege-utcában született és sok regényében ölelte magához a várost, amely viszont hálából eladta a zsidó hitközségnek a szülőházát. Azon az udvaron, ahol valaha a gyermek Jókai játszott, a csallóközi Dunából merített aranysármányos homokban, ludak és kacskák nyakát metszi el a vérengző zsidó-sakker.

De nyomban igazságot is akarunk szolgáltatni a derék komáromiaknak, akik 6 év előtt idegenbe szakadtak s ha nem is tudnak heroikusan szenvedni az iga alatt, nyögnek, mint a csuzos öregember nyirkos időben. Kéves város van a régi Magyarországon, amelyet annyiféleképpen terrorizált a végzet, mint a Kőszűd székhelyét! A geológusok szerint egy földrengésterület középpontjában van és csakugyan, évenként egyszer-kétszer meginog a föld az öreg Abdera alatt. Vagy 120 év előtt az egész város rombadólt, de alighogy fölépítették, elemesztette a tűz. Napoleon idején kapujáig kergették az inzurgenseket a franciák, a szabadságharcban ő volt Port-Arthur. Várfalai ma is megfélemlítők. Kazamatáit a XIX. század második felében ismerték és átkozták a hazafiak. Hetven éven keresztül osztrák katonatisztek portyáztak bütykös maeskakörmein és lesodorták a járdáról a civilistát. 17.000 ember közül 7000 uniformist hordott és 10.000 kiszolgált a hadászokat. Mindenki abból élt, hogy szállított a hadseregnek, ki búzát, ki szénát, ki pálinkát, vagy svixot. A Nádor-utcai kereskedő irigykedve gondolt a szerencsés nyerőre, aki egy-egy kantinbérletet kifogott a 12 erőd valamelyikében. Esti kórzon sokszor tucatnyi pirosstráfos tábornok zötyögött végig a hasát és az üzletajtókból hétrégtörnyedve németül köszöntötték őket a boltosok. Tőlük függött, ki jut, valami eráris pecsenyéhez az egyedül elképzelhető üzleti forgalomból, ami a városban kínálkozott. Mert a nép már a régi szép békében is olyan szegény és nyomoruságos volt ebben a fészeken, mint a móc az erdélyi havasok tetején.

Pengő tisztikardok, természeti és földrajzi pehek terrorizálták grávává, spisszé Komáromot. Karaktere a cseh impérium alatt sem változott. Ha lehet, még magyarabbá és még katolikusabbá vált, mint amilyen volt, de ez a két attitűd sohasem lépi túl a platonizmus határait. Nem asztalra vágás, nem hetvenkedő kedvű a komáromi ember. A kávéháza nem jár, csak a zsidaja, abból is csak a világjáró, aki már volt Pesten, vagy Prágában. A többi otthon él, a lezárt kapuk, lezaluzott ablakok mögött. A komáromi kapukon ritka a csengő:

kopogtatással jelzi a levélhordó, ha néhány napján levelet hoz. Vendég nem igen érkezik: Nincs társasélet, mindenki magának él, igénytelenül, fantáziátlanul. Két alkalom, ahol mégis találkoznak: az istentisztelet és a temetés. Zsufoltak a templomok és a legkevésbé nevezetes végtisztesség is tekintélyes tömegeket von össze. A színház, a magyar színház, ha néha engedélyt kap vendégszereplésre, harmadnap összehajlik és továbbáll. A komáromi nyárspolgár megveti a mai színházat, ahogy annak idején megvetette Déryné.

Amióta elszakadt, élete minden változatában sorvad, satnyul. Kulturális mozgalmak egyetlen dilettáns hetilapra és a gimnáziumi önképzőkörre zsugorodnak. Politikai életében a naiv és terméketlen „insich“ kuruckodás mellé beplántálták az antiszemitizmust. Csak egy híd választja el Magyarországtól s a hidon szinte szabad a közlekedés. Az iparoskorifeusok, ha egy kicsit könnyíteni akarnak magukon, átmennek Magyar-Komáromba — és szidják a zsidókat. Nem a csehek, a zsidókat. Ez az egyetlen rizikómentes indulat: sem itt, sem odaát nem történhetik belőle baj. A kis hetilap is antiszemita színezetű, pesti értelemben fajvédő. A zsidók úgy félnek tőle, mintha bármelyik perében a nyakukra hozhatná Héjjas Ivánt.

Senki se vessen azért követ rájuk: kinlódnak, pusztulnak, züllemek az új ország szélén. Aki teheti, becsomagol és elköltözik. Vagy a Dunán túra, vagy beljebb, a Felvidékre. A kis rentiernek, aki a város zömét tette, lassanként elfogyott a pénze és a házárt mosi kénytelen elköttyvetélni valami beszivárgott tőti ügyvédnek, cseh beamternek. Az ügyvéd átette székhelyét Érsekújvárra, Nyitraira, Pozsonyba, mert Komáromtól elvették a törvényszéket. Még a régi, szabad királyi címert is leszedték a városházáról: nagyközség lett, régóta nem megyeközpont, a nyitrai zsupán egyik jelentéktelen helysége. Az iparosokat kitelepítették a városháza zöldasztalától: most az ipartestületben szónokolnak, hadakoznak, kugliznak és söröznek. Rendes ember innen már békében is elmenekült. Komáromi ember fia, ha ügyvéd, vagy orvos lett, nem telepedett le odahaza. Mindig idegenből jöttek ide a fiskálisok és a fogorvosok. Mert az orvosok tulnyomó többsége fogász: sok a rossz fog Komáromban, a vízzel van valami baj. Szerte az országban találkozzunk komáromi intellektuellekkel, akik évtizedek óta nem voltak otthon. Aki elment innen, nem vágyik vissza. Jókai sem volt otthon vagy harminc évig és amikor végre hazament, megbuktatták a gyertyamártók, a mézeskalácsosok, a paszomántosok és a csizmaziák a választáson.

Sehol annyi anakronisztikus iparág nem tengődik, mint Komáromban, mert sehol sincs annyi időszertlen tömegszükséglet. A városnak van gázgyára, de azért minden második ember petróleummal, gyertyával világít. Rengeteg eszma kopog a köveken, de nem népiesen, parasztosan, hanem inkább kasznáros dolyffel, ispáni hányivetiséggel. Könyvet nem olvasnak, ha csak a Komáromi Kalendáriumot nem, amelyben a csallóközi aranymosásról és az izsai betyárvilágról olvashatni élvezetes fragmentumokat. Klapka szobra áll a főtéren. Megkérdeztem egy öreg bácsitól, ki volt az a Klapka, miért állították a városháza elé.

— A nagy korela emlékére van! — válaszolta.

Csakugyan, negyvenkilencben itt nagy kolerajárvány volt. Mellékesen pedig egy kis szabadságharc. Erről lassanként elfeledkeznek az emberek. Komáromban új, nagy bajok jöttek, csehek, tótok, lassu elszegényedés, munkanélküliség. Fáj, hogy nem tombolnak a keserűségtől Komáromban. Fáj mindent őszintén elárulni idehaza. De ez a csüggedt csönd talán némi okulásul szolgál azoknak, akik a leispolgárra és a parasztra alapítják a magyar életosztály éberségét az elszakított területeken. Tessék csak megnézni azokat a városokat, ahol sok az intellektuális, a kereskedő és az ipari munkás! Milyen demonstratív hangossággal él Váradon, Temesváron, Kassán, Aradon a magyar életakarát, hogy fumigálja ezernyi nehézség között a történelmi változást, új hárt, új urat, új törvényt! Ez a derék, félénk Komárom — nem szabad egy pillanatra sem kétségbevonni — százszor boldogabbnak érezné magát, ha magyar lehetne. De magyarságért nem tud semmi érdemleges cselekedni: nincsenek kulturális eszközei, nincs szervezett gazdasági és társadalmi ellenállóképessége az új hatalommal szemben. Házaiban penateseként tiszteli magyar hagyományait, de az utcán, a piacon, a közéletben nem tesz egyebet, mint amit azelőtt tett: Garnisonsstadt, helyör-

Brilliánsokat, gyöngyöket

és régi esztétikumokat Schmelzer Benő Károly-kürt 28. sz. (Köz-
teljes értékben vásárol) ponti városház főkapunál

ségi város, ahol a katonától függ minden, tehát jóban kell lenni a generálisokkal és a kis panamista Verpflegs-offizierekkel. Szegény, Komárom, Klapka és a nagy kolera óta állandóan meg volt szállva: osztrák várparancsnokok, cseh ténparancsnokok dirigálták azelőtt is. Most talán több fájdalommal, több elfojtott keserűséggel, de éppugy, mint régen, türi és kikerüli a kardpengető tiszteket, akik lesodorják a civilt a járdáról, este pedig fölére húzza hálósapkáját és horkolva alszik. Nem álmodik, nem szimatol előre a jövőbe. Várja, hogy mások megálmodják a jobb jövőt. Még álmodni sem mer, annál kevésbé cselekedni.

Szegény, kedves, szeles-peros, unalmas Komárom. Meg kellett róla írnom, hogy nem a hős hadifoglyok közül való. Elfogták és most csendesen állja sorsát a drótsövényes táborban. Ha egyszer hazakerül, nem kap ordót, de azért meg kell becsülni. Hűséges, emberséges a maga módján, ha nem is virtuskodik. Spisz. Kisiparos a hazafiasságban is. Hasznos tagja a társadalomnak. Szükség van rá idehaza.

Zsolt Béla

**Megölte magát
egy piskótagyáros unokaöccse,
mert tanítói diplomával
csak rokona gyárában kapott munkát**

(A Reggel tudósítójától.) A Nefelejts-utca 40. számú bérház II. emeletén vasárnap délben egy szakácsnő észrevette, hogy a 4-es számú lezárt lakásból gyanús gázszag ömlik. A házbéliek tudták, hogy a lakás tulajdonosa, Helyes Ödön piskótagyáros, feleségével együtt Isaszegen nyaral és a lakásban most egyedül a gyáros unokaöccse, ifj. Helyes Ödön lakik. A fiatalembert előző este még látták hazatérni, de vasárnap semmi életjelt nem adott magáról. A házfőügyelő föltörte az ajtót és ekkor Helyest a gázcsap alatt holtan találták.

Az öngyilkos holtteste egy sezlónon feküdt, amelyet a szobából vihetett ki a konyhába. A sezlónt a gázcsap alá tolták, levelet irt nagybátyjához, szépen levetkőzött és lefeküdt a gázcsap alá. A gumicsövet késsel elvágta, így követte el az öngyilkosságát. Helyes 21 éves fiatalember volt, a félegyházi tanítóképzőintézetben most kapott tanítói oklevelet, de mint tanító, sehol sem tudott elhelyezkedni. Végül is nagybátyja Conti-utcai piskótaárugyárában kapott állást, mint munkás. Ez keserítette el annyira a fiatalembert, hogy véget vetett életének. Bucsulevelében, amelyet a helyszínen megjelenő Márffy rendőrkapitány vett magához, bocsánatot kér nagybátyjától, hogy nem tudott belenyugodni sorsába.

**Abd el Krim
új offenzívát kezdett**

Páris, augusztus 9.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A riff-kabilokat Bikha melletti állásaikból a napokig tartó tüzészégi támadás nem tudta elűzni. A francia röpkülők földterítőrepüléseik alkalmával állandóan bombákat dobnak Abd el Krim esapataira, amelyek az elmúlt éjszaka

a melillai fronton támadásba mentek át

és különösen ostrom alá vették a Bab Taza melletti francia táborhelyeket. Közlebbi részletek az ütközetről még nem érkeztek, de itt biztosra veszik, hogy ezzel a riff-kabilok újabb offenzívája kezdődött. Erre való tekintettel nagy erősitéseket küldtek Marokkóba, úgy hogy hónapok óta először az elmúlt héten változtak föl a szakadatlanul harcban álló csapatokat. A francia csapatok az Amergu melletti fontos állást elfoglalták. Hivatalos jelentés szerint

a keleti csoportok kiszélesítették működésüket

és hadműveleteik a törzsekre olyan kedvező hatással voltak, hogy ezek minden riff-kabil erőszak ellenére, egymásután meghódolnak.

Keresek megvételre
azonnal beköltözhető, magasföldszintes
modern villát

a VI. kerületben
Ügynökök kizárva
Cím a kiadóhivatalban

Simonyi rendőrorvosnak súlyos afférje volt a csepeli gyári orvossal, mielőtt mellébe furódott a revolvergolyó

Csepelen azt hiszik, hogy Simonyi az affér miatt öngyilkosságot követett el — A sebesült rendőrorvos nyilatkozata a titokzatos revolverlövésről

(A Reggel tudósítójától.) Csütörtökön délután a csepeli rendőrkapitánysághoz beosztott dr. Simonyi Imre rendőrorvos ebéd után lakására ment, hogy átöltözködjék és átvegye a szolgálatot. Pár perccel később szobájából revolverdörrenés hallatszott. A lövés zajára Simonyi takarítóasszonya ijedten szaladt be a szobába; a fiatal orvos félig le volt vetkőzve és támolyogva az oldalán levő sebre mutatott:

— Ich habe auf mich geschossen (megölttem magam) — mondta a német takarítóőnök. A megrémült asszony azonnal föllármázta a szomszédokat és értesítette a csepeli rendőrkapitányságon dr. Sándor József rendőrkapitányt, aki rögtön autót fogadott és a szerencsétlenül járt orvost bevitte a Szent István-kórházba.

Csepelen a tragikus eset után az a hír terjedt el, hogy dr. Simonyi Imre öngyilkossági szándékkal sebesítette meg magát. Ez a hír annál inkább hiteltre talált, mert

dr. Simonyinak csütörtökön délelőtti szokatlan afférja volt,

amelynek története a következő:

A csepeli rendőrséghez beosztott Sándor József rendőrkapitány 11 hónapos kislát, aki néhány nappal ezelőtt megbetegedett. Bőkezű orvosprofesszorral és dr. Simonyival kezel-

Simonyi dr. fanyar mosollyal mondja: véletlenség

Átlőtt mellett a Szent István-kórházban fekszik dr. Simonyi Imre rendőrorvos s A Reggel munkatársa megkísérelte, hogy tőle magától tudja meg tragédiájának titkát.

Erdélyi dr., a kórház B-pavillonjában, a súlyosan sebesült Simonyi dr. kezelőorvosa, sajnálkozó mozdulattal igyekszik elhárítani a látogatást.

— A beteg és hozzátartozóinak kifejezett óhajtása — mondja a kezelőorvos —, hogy ezt az ügyet ne bolygassák.

De mégis beengy a beteghez, hogy megkérdezze, nem kíván-e nyilatkozni. Pár pillanat múlva kijön és közli, hogy Simonyi dr. nyilatkozik akar. Hossza körtermen haladunk át és Erdélyi dr. megkér, hogy sok beszéddel ne izzassuk a beteget. A terem végén, külön szobában fekszik a fiatal rendőrorvos. Arca sápadt, kissé föl akar emelkedni, de nehezeze esik. Időm sincs kérdezni, már rám emeli szemét és szinte eső tekintettel mondja:

— Kérem... orvos vagyok, 30 éves...

a pályám, a prakszison állja, hogy beszéljek... erről.

Nem igaz, amiket mondanak... Hiszen előfordulnak surlódások kollegák között, de ne-

tette s mindkét orvos influenzát állapított meg. Az aggódo apa azonban megkérte dr. Rosenberg csepeli gyári orvost is, hogy vizsgálja meg a beteg gyermekét. Dr. Rosenberg csütörtökön délelőtt Sándorék lakásán találkozott dr. Simonyival és

a konzillum során a két orvos között nézeteltérés, majd súlyos összeszólalkozás támadt.

A szokatlan és kínos ügynek lovagias folytatása még nem lett, mert az affér után Simonyit a délutáni titokzatos revolverlövés miatt kórházba kellett szállítani, de Csepelen

a délelőtti összeszólalkozás és a revolverdörrenés között összefüggést látnak.

Amikor Simonyit kórházba szállították, a főkapitányságról rendőrbizottság ment ki a súlyosan sebesült orvoshoz, aki csak annyit volt hajlandó jegyzőkönyvébe mondani, hogy revolverre véletlenül elsült.

A revolver, amelynek golyója a jobboldali tüdőlebbentést érintette, kis Fronner Liliput-pisztoly, amelyet a rendőrorvos néhány héttel ezelőtt kapott hivatalos minőségében. Tisztviselőtársai szerint Simonyi nem értett a fegyverhez s kezeléséhez társaitól kért utasítást.

kom nem volt semmi különös okom.

Visszahanyatlak párnáira.

— Véletlenség volt — mondja.

Kis szünetet tart, aztán látható erőlködéssel, de sebes beszéddel folytatja:

— A pisztolyomat tisztítottam és elsült, ennyi volt az egész.

Fanyar mosollyal int, hogy kimerült, többet nem tud mondani. Bágyadtan nyújtja a kezét s

már csak a szemével kéri, hogy ne más a dolgról, csak ennyit: véletlenség.

Amikor kilépek szobájából, pillantásom egész halom virágra esik; az ápolónők mondják, hogy a tragikus sorsu fiatal orvosnak igen sok látogatója van és mindenki virágot hoz betegágyához. Kezelőorvosához kopogtatok be.

— A beteg állapotában — mondja — fokozott javulás konstatalható. Fölgyógyulását, persze, ha komplikációk nem jönnek közbe — tekintve, hogy a golyó a tüdőt furta át —, három hét alatt reméljük.

Kilépek a kapun és tünődve kérdezem: miért kell ezen a szép vasárnap délután a fiatal orvosnak átlótt mellett fekdnie a karbolszagu körteremben? Véletlen szer noséltenség — ismétlem szavait, de látom az intenzív és fanyar mosolyt a száján, amellyel e szavakat ejtette.

Hat fórumon megy keresztül és szeptember végén lép életbe a tisztviselői státus- és fizetésrendezés

Szeptember második felére összehívják a szanálási bizottságot

(A Reggel tudósítójától.) A tisztviselők körében nagy nyugtalanságot keltettek azok a hírek, hogy a státusrendezés és az ezzel kapcsolatos általános fizetésemelés ügye legfőbb novemberre vagy decemberre kerülhet tető alá. A Reggel munkatársa éppen ezért szükségesnek tartotta, hogy

Temesváry Imréhez,

a kormány pénzügyi törvényjavaslatának előadójához forduljon fővilágosításért, aki a következőket mondotta:

— A köztisztviselőknek tisztán kell látniok abban, hogy a státusrendezés nem valami nagy előléptetést jelent majd a számukra, hanem mindössze azt, hogy az egyes fizetési fokozatokban arányosan és igazságosan lesznek szétosztva. Pontosan meg lesz szabva az is, hogy minden egyes esztendőben hány állami tisztviselő lép elő és hány kerül nyugdíjba. A költségvetés summázata megjelöli azt az összeget, amely a tisztviselők fizetésére fordítható, a fizetésrendezés tehát csak ennek az összegnek a keretén belül történhetik meg, vagyis

szó sem lehet arról, hogy a tisztviselők fizetése a már folyósított 15—20%-on túl emelkedhessék.

Erre csak a pénzügyi helyzet javulása után kerülhet fokozatosan a sor. Ami mármost a státusrendezési kérdés megoldását illeti, ennek az ügynek hat fórumon kell keresztülmennie. Az első fórum volt az egyes miniszteriumok kebelében összehívott státusrendező bizottságok, amelyek már befejezték működésüket, úgy hogy az ügy a második fórum, az összes miniszteriumok státusrendező bizottságainak kiküldötti elé került, akik nap-nap után tanácskoznak a pénzügyminiszteriumban.

Harmadik fórumon a státusrendező miniszterközi bizottság foglalkozik előreláthatóan augusztus végén a státusrendezés ügyével, amely szeptember elején kerül a takarékosági bizottság elé.

Ezután minisztertanács fogja az egész kérdést letárgyalni és

előkészíteni azt a rendelettervezetet, amelynek megvitatására szeptember második felében fogják összehívni a 33 tagu szanálási bizottságot.

A bizottság tagjainak, vagyis a hatodik fórumnak állásfoglalása után a státusrendezésről és az általános fizetésjavításról szóló rendeletet közzéteszik a hivatalos lapban és

beillesztik az új költségvetésbe is, amely ilyen körülmények között szeptember második felében kerülhet teljes egészében nyilvánosságra.

Temesváry Imre közölte végül munkatársunkkal, hogy az új költségvetés lesz az első törvényjavaslat, amelyet az október 11-én összehívó nemzetgyűlés le fog tárgyalni.

Vasárnap, a soproni katolikus nagygyűlésen Vass miniszter a Kisemberek tragédiájáról és Magyarország Keserőségeiről beszélt

Gróf Zichy János az arisztokráciát a szociális törekvések tiszteletére szólította föl

Sopron, augusztus 9.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A soproni katolikus napon résztvett dr. Vass József helyettes miniszterelnök, aki a vasárnap délutáni ülésen nagyobb beszédet tartott.

— A kisemberek tragédiájára ott kezdődik — mondotta Vass József —, hogy elhagyottaknak érzik magukat most a háború és a forradalmak után. Mi, katolikus magyarok, itt állunk katolikus Sopron ősi falai között, a nyugat kapujánál, az ország új határánál s nem beszélünk másról, mint amiről Páris érseke beszél, amikor híveikhez szól. Itt néhány kilométerre szabták meg az új határt. Azt akarom, hogy Páris érseke hallja meg azt a kiáltást, amely itt, a nyugat kapujánál hangzik. „Mi véreztünk ezer éven keresztül s ök fizettek nekünk!” Most nem a miniszter beszél, hanem a magyar ember, a katolikus pap:

Fizettek nekünk azzal, hogy ide vonták három kilométerre a határt, az ő bástyájuk mögé, amelyért meghaltunk ezer éven keresztül az ő védelmükben.

Amikor Franciaországot legyőzték, „Bűnbánó Franciaország” föllirással fehér márványtemplomot emeltek a Montmartre-on. Mi nem tudunk olyan templomot építeni, amelynek homlokzatáról az egész világ leolvashatná a rajtunk elkövetett igazságtalanságot. Nem tudunk mást tenni, mint a nyugat katolikusainak százmilliói felé fordítva arcunkat,

a keserőségünkben építeni egy monumentumot „Hungaria martir” föllirással.

A nagygyűlés üdvözlő táviratot küldött a királyi családnak, a kormányzónak és a hercegprimásnak. A gyűlést Zichy János gróf zárta be a következő szavakkal:

— Mindenkit kérek, tartozzék az arisztokráciához vagy a legszegényebb osztályhoz, legyen az egyházi rang legmagasabb fokán vagy egyszerű káplán,

a szociális törekvések iránt legyen meg a kellő érzeke,

támogassa azokat keresztény irányban.

Két francia röplő túlszárnyalta az eddigi világrekordot

Chartres, augusztus 9.

Drouhin és Landry francia röplők a röplés időtartama és egyhuzamos távolsága dolgában túlszárnyalták a világrekordot, amennyiben 38 óra 30 perc 3 másodperc alatt 4100 kilométert tettek meg. Röplésüket zárt körökben vasárnap 2 óra 42 perckor fejezték be, miután

4400 kilométernyi utat tettek meg 45 óra 11 perc 59 másodperc alatt.

SENATOR

az új cigarettapapír és hüvely minősége és kiállítása utólráhetetlen! Minden egyes papirkönyvecske és hüvelydoboz

egy ingyen sorsjegy!

Vegyen részt a **100 milliós** sorsjátékban

Főnyeremény 30 millió korona értékben!

Huzás 1925 december 15. Gyűjtse a sorsjegyeket!

BRILLIÁNST, aranyat, ezüstöt, gyöngyöt és ékszert mindenkinél drágábban Veszék Singer J., IV, Egyetem-u. 11. Telefon. (Kérem részleteket.)

Textilszakmában jártas **részletügynökök**

főlvételnek. Erzsébetvárosi Textil- és Divatruház R.T Budapest, Dohány-utca 36, Jelentkezés a délelőtti órákban.

HIREK

Keresztretjévény és nyalóka

Micsoda ut Shakespeare-től a keresztretjévényig és Brillat-Savarintól a nyalókáig! Írók és művészek a megnyilatkozás új formáit keresik, a szellem apostolai járátlan ösvényeket vágnak, mert meggyőződésük, hogy a nagy följfordulás átformálta a lelkeket és a művészetnek valamilyen univerzálisabb formára kell törekedni, hogy a kollektív érzések hűségesebb magyarázója lehessen. És mialatt az irodalom és művészet laboratóriumában a differenciált elmék hajszálfinom formák közörlésén az agylágyulásig elkopatják magukat, valaki kitalálja a keresztretjévényt, egy másik fölfedezi a nyalókát, hogy az a test is megkapja a maga stilszerű táplálékát, amelynek lelke a keresztretjévények megfajtásában éli ki magát. És csakugyan: a keresztretjévény nem lenne tökéletes élvezet nyalóka nélkül és akinek leleményessége fölfedezte a nyalókát, legalább akkora lángelme volt, mint a keresztretjévény föltalálója, mert belátott az emberi lélek legmélyére és fölismerte, hogy mire van szüksége annak, aki keresztretjévények megfajtásába fekteti minden ambícióját.

De az irodalmi és művészeti viták azért tovább folynak: romantizmus, realizmus, versizmus, impresszionizmus, neoimpresszionizmus, futurizmus, expresszionizmus vagy dadaizmus? Az olvasó pedig kezébe veszi a lapot és ahogyan valamikor a tőzsdei árfolyamokat nézte meg legelsőben, most azt keresi, van-e keresztretjévény az újságban. Irodalmat, művészetet, tudományt megtúr a lapban, de keresztretjévényt követel és a keresztretjévény kedvéért megbocsátja az újságnak, hogy olyasmit imputál neki, mintha tudományt, irodalmat, művészetet és politikát is foglalkoztató. Ez nem túlzás, sőt még az sem karrikírozás, hogy az írásnak ma a keresztretjévény az amerikai nagybácsija: ez támogatja, ennek a kegyeléből él, mert csak az ő védőszárnyai alatt lopakodhatik oda a legjobb családok asztalára. Az igazi szellemi termék olyan, mint a viharos multu anya, akit csak azért bocsátanak be a jobb társaságba, mert vele van a kívánatos leánya.

Hogy az emberi igények hogyan egyszerűsödtek le a keresztretjévényig és a nyalókáig s hogy az ambíció hogyan elégtelhet ki azzal a diadallal, amelyet egy keresztretjévény megfajtása okoz, ez olyan kérdés, amelyet az ember nem mer feszegetni, mert attól fél, hogy az ember felsőbbrendűségébe vetett hitét el fogja veszíteni. Liebig, a modern vegyészeti tudományok egyik legmerészebb uttörője, azt állította, hogy a római birodalom bukását a buzatermőföldök foszfor- és káliumszegénysége okozta. De voltak tudósok, akik ezzel szemben azt vallották, hogy a foszfor- és káliumszegénység nem oka, de okozata volt az összeomlásnak: a birodalom népét kikezdte a dekadencia, elhanyagolta az öntöző csatornákat, nem adta vissza a kiuzsorázott földnek, amit kiszajtolott belőle. Kiszöbön lenne a lelkek összeomlása és a keresztretjévény oka vagy okozata a debaklanc? Kár a kérdést ily tragikus kidőléstességgel fölvetni, mert csak annyi történt, hogy az emberek lerázták magukról azt a kulturterort, amely finomkodást erőszakolt a lelkekre és azt a kötelességet róta mindenkire, hogy odadörgölődjék irodalomhoz, művészetéhez és tudományhoz. Az emberek egyszerűen levették a vasuti fölkében cipőiket, amikor látták, hogy akadt valaki, aki a harisnyáit is lerugta magáról. Kényelmetlen volt a cipő és kitért belőlük a kényeszerubbonyba szorított ősember, aki meztelen lábball taposta a mezőket és erdőket. Balsac, Baudelaire, Goethe, Ibsen, Vörösmarty, Ady? Vessük le a cipőket. Sokkal kényelmesebb a keresztretjévény.

Wallasz Jenő

— Egy kiránduló társaság autóbalesete a Kerepesi-úton. Vasárnap délelőtt a Kerepesi-úton Stanczer Szilárd kenyérgyáros Bp. 23—360. számú autójával, amelyet maga a tulajdonos vezetett, utközben nekiment egy oszlopnak és fölborult. Az autó utasai, Török József pénzügyőri fővigyázó, Török Irén kiszolgáló-leány, Biró Gizella gépirónő és Cinger Gyuláné, valamennyien kiestek a kocsiból. Az esés után eszméletlenül kerültek el az országúton és hosszabb ideig szinte élettelenül feküdtek. Egy rendőr talált rájuk, aki percekig nem tudott közülök senkit eszméletre téríteni és úgy látzott, hogy az egész társaság rendkívül súlyos baleset áldozata lett. A kihívott mentők a Rókus-kórházba szállították a társaságot, ahol megállapították, hogy csak Török Irén és Török József szenvedett súlyosabb sérülést, a többiek az első segély nyújtása után eltávoztak a kórházból. Az autó darabokra tört.

— Házasság. Schwarz Szeréna, a Somló Dezső és Társa könyvkereskedés tulajdonosnője és dr. Langer Norbert augusztus 9-én házasságot kötöttek.

— Napkurához csak Ship-vazelint használjon.

— Biber Gyula afférja a villamoson. Dr. Biber Gyula közigazgatási bíró, aki hosszú esztendő-kön át elnökösködött az Arvizsgáló Bizottságban, nemrégiben a budai Dunaparton fölszállt egy 11-es villamosra. A keresztülésen foglalt helyet és mögötte, a következő állomásnál, egy elegáns fiatalember helyezkedett el. Biber azt tapasztalta, hogy a fiatalember a háttával hátbanyomja. Miután ez megisméltődött, a közigazgatási bíró hátraszólt: „Kérem, ne támaszkodjék, látja, én sem támaszkodom!” A fiatalember indulatosan felelt vissza: „Meg van maga bolondulva?” Biber átült utitársa mellé és bemutatkozott.

— Tudomásul veszem. Mit akar? — válaszolt a másik.

— Én csöndesen figyelmeztettem Önt, hogy ne támaszkodjék rám és Ön, aki jóval fiatalabb, mint én, gorombasággal válaszolt. Bemutatkoztam, most már mondja meg Ön is a nevét!

— Hány Géza műépítész vagyok — szólt a fiatalember. Majd afelel érdeklődött, hogy lovagias uton vagy pedig bírói eljárással akar-e Biber elégtelét kapni. Biber Gyula becsületsértés vétségé miatt följelentette a műépítész a budapesti büntető járásbírósnak. Az ügyet dr. Brenner Alajos büntetőbíró ma, hétfőn, tárgyalja le.

— A pénzügyminiszter Pannónhalmára utazott. Bud János pénzügyminiszter szombaton reggel Szabóky Alajos pénzügyi államtitkár társaságában Pannónhalmára utazott, ahol két napig lesz az apátság vendége. Vele együtt meglátogatták a pannónhalmi apátságot a Népszövetség budapesti képviselői is. A Reggel értesülése szerint Bud pénzügyminiszter ma délelőtt érkezik vissza Budapestre.

— Aranyérem a legkövérebb és legsoványabb bécsi nék. Bécsből írja A Reggel tudósítója: A Práterben levő Metro-park színpadján különös verseny folyt le vasárnap este. Bécs lakosaihoz fölhívást intéztek, döntsek el, ki a város legkövérebb és legsoványabb embere. A versenyben hatan vettek részt, akik a legkövérebb ember dícsőségére tartottak igényt, kilencen pedig azok közül, akik arra pályáztak, hogy ők a város legsoványabbjai. A legkövérebb férfi egy Menger nevű birkózóbajnok volt, 140 kilogram sulyal. Riválisa Blum mészáros, csak 134 kilogramot nyomott. A soványak versenyéből a 18 éves Fiala Károly cukrászinas került ki győztesen, aki 204 centiméter magas és csak 48 kilogram sulya van. A második díj nyertese Karmada Ferenc, 110 centiméter magas és 44 kilogram sulyu. A legkövérebb és a legsoványabb bécsi polgár egy-egy aranyérmel kapott.

— „A földarabolt Ripka.” E címen a délutáni kurzuslap február 22-iki számában, a fővárosi választási mozgalmakkal kapcsolatban, nagyon szenvedélyes hangú cikk jelent meg, amelyben többek közt ezek foglaltak: „A keresztény Budapest ellen kirendelt hentes-pártot több darabban találták meg az egyik budai társaságban. A politikai Léderekek csináltak a hentes-pártból fölvágotat. A terézvárosi Schwarz Mária vagy pedig a gázgyári Kodelka az értelmi szerzője ennek a gyilkos helyzetnek? A liberális Kodelka fej nélkül igazgatja Budapestet. A földarabolt Ripkát sürgősen el kell takarítani!” A cikk megjelenése után, hivatalból üldözendő sajtó útján elkövetett becsületsértés vétségé címén indult meg az eljárás, amelynek során Anka János jelentkezett, hogy ő írta az inkriminált cikket és vállalja érte a sajtójogi felelősséget. A büntetőbíróválasztás Török-tanácsa szerdára tűzte ki a büntény nyilvános föltárgyalását.

— A München—Berlin-i gyorsvonat összeütökölt egy tehervonattal. Weidenből jelentik: Mult éjszaka 11 óra 30 perc felé közvetlenül Luhe állomás előtt a München—Berlin-i D-vonat ráfutott egy menet közben levő tehervonatra. A tehervonat öt kocsija teljesen összezúzódott; a gyorsvonat mozdonya fölborult. Az utasok közül két ember meghalt, kettő súlyosan, tizenegy könnyen megsebesült. A sebesülteket Weiden község kórházába vitték, ahonnan a könnyebben sebesülteket ma délelőtt elhozsátották. A D-vonat öt órai késséssel folytatta útját. Az anyagi kár jelentékeny.

— Hütendorff Conrad jobban van és újból memoárjain dolgozik. Gróf Conrad tábornagy, amint ismeretes, már több mint két éve betegeskedik. Utóbb a Tauber melletti Mergentheimban gyógykezelték és állapotja, amelyet veszedelmes vérszegénység komplikált, hosszú ideig nem mutatott javulást. A legutóbbi időben azonban — amint A Reggel bécsi tudósítója jelenti — az arzeninjekciók változást idéztek elő a betegnél és a tábornagy állapota annyira javult, hogy már be is fejezi mergentheimi kuráját. Naponként hosszabb sétát tesz és több órahosszat ül íróasztala mellett és memoárjai ötödik kötetének reviziójával foglalkozik.

— Egy felvidéki magyar község véres zendülése. Prágából táviratozza A Reggel tudósítója: Nagykeren, Nyitramegye érsekvári járásában két magyar földmives hatósági engedély nélkül dohányt termelt. Mivel a dohánytermelés Csehszlovákiában állami monopólium, a pénzügyőrök kimentek a két tanyaúra. A gazdák és az odacsődült tömeg szembeszállt a pénzügyőrökkel, akik fegyverüket használták és három embert agyonlőttek, hetet pedig súlyosan megsebesítettek.

MICHELIN PNEU
(GYARI RAKTAR) AUTÓFÖLSZERELESEK
NAGY JÓZSEF
ANDRÁSSY-UT 34
TELEFON 21—07

— Vasárnapesti beszélgetés Pedlow kapitánnyal a Ritz erkélyén. A kék szeme a régi mosollyal nézi a Ritz erkélyéről a Duna tükört, de komoly és nyugodt arca mintha ösztövérebbre vált volna. „Hiába, kedves barátom — mondja A Reggel munkatársának —, ilyen kedves és kényelmes életet, mint maguk, nem élhetünk Amerikában. Dolgozni kell, ridegen és kitartóan odaát és ha gazdagabbak is vagyunk, nehéz árat kell fizetni érte. Higyje el, ha itt, ebben a gyönyörű városban is olyan kitartóan és céltudatosan dolgozna mindenki, nem szorulnának senkire a világon. Én is jobban szeretnék a drága kicsikéssel, a kis magyar gyermekekkel foglalkozni, de a „business” az első és boldog volnék, ha nemcsak a gyermekek, hanem a fölnöttek iránt is föl tudnám ébreszteni Amerika érdeklődését. Tudja ugye, hogy a Newyorki Magyar-Amerikai Kereskedelmi Kamara igazgatója vagyok és azt is eldrulom, hogy sikerült barátaim segítségével egy erős konszernt összehoznom, amely Newyork egyik legnagyobb bankjának a támogatásával erős üzleti összeköttetést igyekszik teremteni Magyarországgal. Ehhez azonban a magyar iparosok és kereskedők segítségére van szükség mindenekelőtt és arra, hogy Magyarország ne várja azt, hogy Amerika alkalmazkodjék a magyar szokásokhoz, hanem önöknek kell mindenben hozzásimulniok az amerikaiakhoz. Mennyi baj van néha a magyar üzletekkel! Terminust betartani ismeretlen fogalom erőrefelé, pontosan ragaszkodni a verő utasításaihoz egészen fölöslegesnek tartják sokan, pedig mi mindent lehetne Magyarországból Amerikába kivinni! Mindenféle vadnak, nyulnak, fogolynak, fánaknak Newyork nagyszerű piaca, csak meg kell szervezni, be kell vezetni a magyar árut! El tudja-e képzelni, hogy mennyi pulykacapsenyét fogyaszt a téli hónapokban Newyork? Ennek jórészt Magyarország födözhetné, ha kellően szervezve volna. Hiszen egyetlen tudományos alapon szervezett baromfifarm sincsen Magyarországon! Pedig ma már az ezüsttrókák és egyéb prémes állatot is farmokon tenyésztik Amerikában és miért ne lehetne nemcsak baromfit, hanem foglyot és fának is ilyen farmokon — preservációkon — ezrével tenyésztetni? Ha rajtam állana, én erre tanítanám a magyar fiatalokat! Én mindenféle megkülönböztetésnek ellensége vagyok és ezért a numerus claususnak is. De legbölesebbnek mégis azt tartanám, ha mindenféle magyar egyetemet, főiskolát becsuknának 1—2 esztendőre és a sok okos, egészséges, izmos fiatalembert kertesnek, gazdának képeznék ki. Mennyi gombát, tojást, baromfit, konzervet lehetne kivinni erről az istenáldotta földről! De a szükség a legkitünőbb mester és ámbár szomorú, hogy a magyar egyetemek kitünő hallgatóira a megkisebbedett országban, bizony, nem a legrosszabb sors vár, a kényszerítő szükség hamarosan rá fogja vinni a magyar diákokat is arra, hogy a pékmesterré vedlett budapesti tanácsjegyző böles példáját kövessék!”

— Vasárnapli öngyilkosságok. Dudás János 60 éves újságíró Százados-ut 57. szám alatti lakásán lúgkővet ivott. — Hájlik Jolán 38 éves cseléd, Lövház-utca 22. szám alatti szolgálati helyén gázzal megmérgezte magát — mindketten meghaltak. — Drihász Géza 42 éves úgynök, Budafoki-ut 50. szám alatt nyitva hagyta a gázesapot. A Rókus-kórházba szállították.

Látogassa meg a

IX. BÉCSI NEMZETKÖZI VÁSÁRT

(őszi vásár)

1925 szeptember 6—12
(műszaki vásár egy nappal tovább)

7000 kiállító államból ajánlja legérdekesebb újdonságait versenymentes áron!
125.000 látogató az összes európai és tengerentúli államokból!

Legnagyobb választék bécsi különlegességekben!

Jelentős menetdíjkezdemény a magyar és osztrák vasutakon, valamint a Dunán
Határátlépés egy utlevélvizumbélyeg váltása ellenében 1.50 osztr. schillingért (0.25 dollár)

Fölvilágosítások, vásári kimutatások és utlevélvizumbélyegek kaphatók:

WIENER MESSE A.-G., WIEN VII.
valamint a tiszteletbeli képviselőkénél Budapesten:

Ausztriai követség, V. Akadémia-utca 17
Ausztriai főkonzulátus, V. Akadémia-utca 17
Schenker & Co., V. Nádor-utca 16
László Gy. A. V. Vilmos császár-ut 12
M. A. V. Hivatalos Menetjegyjárodaja, V. Vigadó
Angol-Magyar Bank RT főkja, I. Gellért-tér 14
Angol-Magyar Bank RT főkja, VII. Erzsébet-körút 9

— Nézd kérlek, most már te is beláthatod, hogy a destruktív sajtó csak csupa okvetetlenkedésből keres minden kákan esomót. Egyszer az volt a baj, hogy Pekár Gyula a fehér házból megtagadta a bocsánatot azoktól, akik a kommunizmusban bármily formában érdekelve voltak. S mit látunk kérlek? Most a „Népszava” azon háborodik föl, hogy Tiszánagygyéren vitézi telket kapott Pályi Mihály gazdúr, aki, mielőtt lelkes nacionalistává célszerűsödött volna, ugyanez szolnokmegyei község vörös direktoriumának volt ugyancsak célszerű elnöke. A „Világ” pedig azt nehezményezi, kérlek alássan, hogy Hatvanban a fajvédők főkortések annak idején nem tudták a lelki kényszernek ellentállani és jelesül Hammersberg Elemér egyidőben mint vörös kórházparancsnok, a hatvani bárókastély rekvirálásával és harsány „be a vöröshöz” kiáltással védte a fajt, aztán Dorro Gábor tanító, jelenleg az ébredőújság szerkesztője, egyidőben „Vörös Május” cím alatt irtó ujságot a proletárgondolat ébresztgetése céljából, továbbá Juhász János volt vasutas és ébredővezér azért nem aktív vasuti tiszt, mert kommunista üzelmek miatt elcsapták és végül dr. Szele Gábor ügyvéd és fehér erkölcsbíró, vöröshöz a forradalmi véstörvényeszek jegyzőjeként segédkezett azoknál az eljárásoknál, amelyeket fehérben Héjjas Iván és társai csak nagy erőfeszítéssel tudtak fölülmulni. Hát kérlek, ha ez mind igaz is, mi baja vele a „Világ”-nak és a „Népszava”-nak, amikor itt kétségtelenül a megbocsátás lélekemelő tényével állunk szemben és a lelkek megbékélésének olyan példájával, amit a destruktívak egyre követelnek? Ha így se jó nekik, viszont pedig amugy, Pekárul se jó, akkor, mérget vehetsz rá, nekik most a rehabilitáltak személye ellen van kifogásuk, s azt akarnák, hogy ha már megbocsátás történik, akkor azoknak a destruktívaknak bocsássanak meg, akik nem rekviráltak, nem szerkesztettek, nem direktoriumoztak és nem véstörvényeszkedtek ugyan, de aztán nem is tették jóvá hibáikat lelkes ébredő tevékenységgel. Meglátod kérlek, megint arról lesz itt szó, hogy ha már megbocsátunk, bocsássunk meg Kernstock Károlynak, Kövesligethy Radónak, Alexander Bernátnak, Beke Manónak, Schmidt Józsefnek, Dénes Lajosnak, Marczali Henriknek, a sok tanítónak, tanárnak és egyebeknek, akik állítólag sokkal értékesebb munkával vezekelhetik le jórészt el nem követett bűneiket, mint amilyen munka a tiszteletreméltó zsidóverés és kigyóbüvölés. De be kell látnod, kérlek, hogy ez már impertinencia a destruktívak részéről, mert abban igazán nincs senkinek beleszólása, hogy a fajvédők kit tartanak magukhoz méltónak, s milyen tevékenységet értékelnek annyira, hogy bocsánatukat kérdemelje. Madách mondta ugyebár, hogy ebnek is eb a legfőbb ideálja, s ha az ebnek joga van megválogatni ideálját, éppen a fajvédőnek ne lenne joga a maga értékeit nem a Bolyaiakhoz és nem Széchenyihez, hanem Márffyhoz és Istenvele Mihályhoz, mint legfőbb ideálokhoz mérni? Nahát, kérlek, és ugyebár és hiába okoskodnak itt a destruktívak, az mégis csak a legprívátább gusztus dolga, hogy mi kinék és miért bocsátunk meg.

— Egy pesti ügyvéd, aki Rupert képviselőt — kommunistának mondta. Az országos Kossuth-párt néhány napja dr. Erdélyi Lajos ügyvédet egyhanguan kizárta tagjai sorából. A budapesti büntetőjársírbíróson ma, hétfőn délelőtt Brenner Alajos büntetőbíró egy becsületstíri pört tárgyal, amelynek ez az Erdélyi ügyvéd a vádlottja, a panaszos pedig Rupert képviselő, az Országos Kossuth-párt elnöke. Rupert Rezső becsületstíri vétsége címén jelentette föl Erdélyit azért, mert június 26-án a központi járásbíró egyik tárgyalószobájában, valami apróbb sommás ügy tárgyalása közben, Erdélyi előterjesztést tett, amelybe belevonta az Országos Kossuth-párt elnökségét is és Rupertet, mint — kommunista elnököt aposztrofálta. E kijelentés miatt kéri Rupert, nagyon helyesen, Erdélyi ügyvéd példás megbüntetését.

— Briand vasárnap két napra Londonba utazott. Párisból táviratozza A Reggel tudósítója: Vasárnap délután Briand külügyminiszter Londonba utazott. A miniszter kíséretében voltak Berthelot államtitkár, Léger, a külügyminiszterium osztályfőnöke és Fromageot jogügyi szakértő, aki az angol külügyminiszterium jogi szakértőjével, Sir Cecil Hurstel fog tanácskozni. Briand elutazása előtt a vasutnál jelenlevő hírlapírók előtt kijelentette, hogy előreláthatólag mindössze 48 órát tölt Londonban, mert reméli, hogy a garanciaszerződést és a németeknek küldendő választ ez alatt megbeszélhetik. Szóba fog kerülni, hogy a szövetségesek hol találkozzanak először Németország képviselőivel a közvetlen tárgyalások megkezdésére. A francia kormány azt szeretné, hogy Stresemann német külügyminiszter Genfben, a Népszövetség szeptemberi ülészaka alatt tárgyaljon Brianddal és Chamberlainnel. A „Foreign Office”-nak viszont az a kívánsága, hogy ezek a szóbeli tárgyalások még augusztusban kezdődjenek Londonban.

Beniczky Ödön súlyosan megbetegedett

Az ügyészség semmiféle összegű óvadék mellett sem véleményezi a volt belügyminiszter szabadlábrahelyezését — Beniczkyt törvényszéki orvosszakértőkkel vizsgálattják meg

(A Reggel tudósítójától.) Beniczky Ödön bűnpörében most érkezett el a döntés ideje arra, hogy szabadlábra kerül-e a volt belügyminiszter vagy mint vizsgálati fogoly áll az ítélőbíróság elé? A szabadlábrahelyezési kérelem pénteken délelőtt már a büntetőtörvényeszeknél volt és a rendes eljárás szerint szombaton már dönthetett volna a vádtag, ha a Beniczky szabadlábrahelyezési ügye sablonos, sima lefolyású lenne. A büntetőtörvényeszek vizsgálóbírája, a bünvádi pörrendtartás rendelkezéséhez képest, közölte a szabadlábrahelyezési kérelmet a kir. ügyészséggel, hogy a vádhatóság tegyen indítványt, mondjon véleményt az előterjesztett kérelemre vonatkozólag. A kir. ügyészség — A Reggel értesülése szerint — olyan értelmezéssel indítványt terjesztett a vádtagnak elé, hogy

Beniczky Ödön szabadlábrahelyezését semmiféle összegű óvadék mellett sem véleményezi.

Ezzel a hátrányos ügyészi indítvánnyal kerütek az iratok szombaton, a délutáni órákban, a büntetőtörvényeszek vádtaga elé. Az ügyek rendes folyamata szerint ma, hétfőn, kellene döntenie a vádtagnak, amely hatóság természetesen nem kötvé az ügyészség indítványához és szabad mérlegelés szerint, függetlenül bírálhatja el azt, hogy főforog-e a további fogvatartás szükségessége, vagy sem. A Reggel értesülése szerint azonban a vádtag döntése a múlt napon aligha következhet be, mert dr. Vajda Ödön védő újabb érvekkel támasztotta alá a szabadlábrahelyezési kérelmet. Ezek között a legfontosabb az a bejelentés, hogy

Beniczky hosszú fogsága alatt súlyosan megbetegedett.

— Pessl né nem türi a magyar szót. Pessl Zsigmondné, a Bécsi-utcai udvari női fodrász és illatszerész felesége, ellen a rendtörvénybe ütköző, a magyar nemzet megbecsülése ellen irányuló vétség című bünvádi eljárás indult. Pessl né bécsi származású asszony, aki 1923 október 18-án parázs esete-patét, rendezett a Váci-utcai üzletükben azért, mert az alkalmazottai magyarul beszéltek. Kijelentette Pessl né, hogy ő a magyar szót nem türi és a magyarokról állandóan gyűlölködő módon emlékezett meg. Kijelentette, hogy ha magyarul hall, bedugja a fülét; minden magyar piszkos, lusta és buta. Följelentették és a budapesti büntetőtörvényeszek Publik Ernő táblabíró elnöklésével e héten foglalkozik e bűnpörrel.

— Halálozás. Dr. Antalfy Manó Kisküküllőmegye főorvosa, az erzsébetvárosi törvényszék utolsó magyar törvényszéki orvosa, a régi, boldog Erdély egyik közbeesülésben álló, kiváló egyénisége, vasárnap délután szívszélhűdés következtében hirtelen meghalt Budapesten. Az elhunyt 73 éves öreg ur a románok elől menekült szülő hazájából. Halálát fia, Antalfy Manó, a budapesti büntetőtörvényeszek vizsgálóbírája és kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja. Kedden délután 5 órakor temetik a Kerepesi temető halottasházából.

— A francia banktisztviselők kongresszusa az általános sztrájk ellen. Párisból táviratozzák: A banktisztviselők kongresszusa az általános sztrájkot elvben elvetette.

— Tízmillió állami segély zsidó jótékony intézményeknek. Vass József dr. népjóléti miniszter vasárnap leiratilag értesítette Hevesi Simon dr.-t, a pesti izr. hitközség főrabiját, hogy az osztálysorsjáték állami hozzájárulási alapból 10,000,000 koronát utalt ki a főrabbi által meghatározandó zsidó jótékony célú intézmények segélyezésére. Hat év óta ez az első eset, hogy az állam zsidó jótékony intézményeknek segélyt utalt ki.

— Véres összeütközés Berlinben a fajvédők és a fekete-vörös-arany zászlósok között. Berlinből táviratozzák: A Kurfürstendammon ma délután összeütközés támadt egy fajvédő csoport és egy fekete-vörös-arany zászló alatt haladó csoport között. A Dörnbergerstrassen egy Schnapp Rudolf nevű ember a fajvédőktől szorongatva egy arahaladó gépkocsira ugrott föl, amelynek utasai állítólag ütlegelték. Szorultságában Schnapp előbb riasztólóvést, majd egy éles lövést adott le és az utóbbival egy Werner Dille nevű fiatalembert oly szerencsétlenül talált el, hogy rövid idővel később a mentőknél meghalt. Schnapp, akinek fegyverviselési engedélye van, azonnal jelentkezett a rendőrségen, amely egyelőre őrizetben tartja.

BRILLIANSOKAT gyöngyöket, réz- és ezüst-ékszereket bárkinél drágábban vessz. Székely Emil Király utca 51. Tel.: J. 105-35 (Teréz-templ. szemb.)

egészségi állapota annyira leromlott, hogy már ez okból is indokolt a sürgős szabadlábrahelyezése. E bejelentés kapcsán azt kívánja a védő, hogy vizsgálassák meg Beniczkyt törvényszéki orvosszakértőkkel, hogy a szabadlábrahelyezés elintézésekor e hivatalos vélemény a vádtag előtt legyen. Ezt a kérelmet mindenesetre teljesítik és ez késlelteti néhány napig a szabadlábrahelyezési ügy érdemleges elintézését. A Beniczky-féle ügy egyébként más irányban is foglalkoztatja e héten a budapesti büntetőtörvényeszeket. A Somogyi-Bacsó-gyilkossági ügyben azt a vallomást, amelyet Beniczky közreadott, annak idején az „Az Ujság”-ban, számos külföldi lap is átvette. Lelőzölte a Prágában megjelenő „Bohémia”, a „Prágai Magyar Hírlap”, a „Prager Tagblatt”, a Kolozsvárott megjelenő „Ujság”, az aradi „Erdélyi Hírlap”, a „Nagyvárad” című lap és a „Vossische Zeitung” is. A budapesti kir. ügyészség e hírlapok vonatkozó számát sorra elkoboztatta és büntügyi eljárást indított ellenük. Miután azonban mindegyik esetben külföldi sajtótermékről van szó és így a bünvádi eljárást sem a szerkesztő, sem pedig más felelős személy ellen lefolytatni nem lehet, ugynevezett

objektív eljárás

alá fogják a fent említett lapokat. Az ügyészség olyan indítványt terjesztett a büntetőtörvényeszekhez, hogy a főntebb jelzett lapoknak bárhol található példányait illetéleg kobozza el és rendelje el a már lefoglalt és ezután föl található lappéldányok megsemmisítését. A törvényeszek ezen indítvány folytán főtagyaltást tüzött ki, amelyet e héten, pénteken, tartanak meg a büntetőtörvényeszek Tőrek-tanácsa előtt.

— A zöld utlevél. Budapesten több mint ezer ember kér naponta vizumot az utóállamok konzulátusainál, de nagyon sok azok száma is, akik a vizumot nem kapják meg. Ezek az úgynevezett zöld utlevél tulajdonosai. A zöld utlevél története az, hogy a főkapitányság utlevélosztályán naponta legalább százán kérnek utlevélet olyanok, akik valamely utóállam területén születtek, de az optálást elmulasztották és így elvesztették magyar állampolgárságukat, viszont a megfelelő utóállamban sem nyertek polgárjogot. Az utlevélosztály ezeken úgy akart segíteni, hogy kiadta számukra az utlevélet, de az állampolgárság rovatát nem tölthette ki. Ezeket az utleveleket a könnyebb adminisztrálás szempontjából zöld tintával írják, innen nevezik zöld utlevélnek. A főkapitányság igyekezete azonban semmit sem használt, mert az utóállamok konzulátusai a zöld utlevelekre nem adnak vizumot. E kérdésben a főkapitányság több ízben folytatott már eszmecserét a konzulátusokkal, de minden eredmény nélkül. A helyzet megoldatlan, a zöld utlevél nagyon sok embernek okoz keserűséget, költséget és kellemetlenséget s valószínű, hogy az utlevélosztály most már kénytelen lesz elutasítani azokat, akiknek állampolgársága kétes. Ugy látszik, nincs más megoldás: igyekezzék mindenki pótolni az optálás körüli mulasztását.

Még egyszer olyan jól izlik

az Ön kávéja, ha Ön a tiszta, izletes „Frank” kávépótlékot használja. — Ügyeljen bevásárlásainál

gyári védjegyünkre, a „kávédaráló”-ra!

Tenniszütők 240.000 K-tól Kertész II
VI, Andrássy-ut 36. sz.

Pallavicini örgróf megcáfolja, hogy Bánffy Miklós volt külügyminiszter ellen kizárási indítványt adott be a Nemzeti Kaszinóban

(A Reggel tudósítójától.) Politikai és társadalmi körökben egyaránt föltűnést keltett az a híresztelés, hogy Pallavicini György örgróf kizárási indítványt tett a Nemzeti Kaszinóban Bánffy Miklós gróf ellen, állítóan azért, mivel Bánffy Prónay Pál egyszer a lakásáról sértő módon kiutasította és a gróf meg sem próbált volna elégtételt szerezni. Bánffy Miklós szombaton és vasárnap történetesen Budapesten tartózkodott és a leghatározottabban megcáfolta a róla elterjedt pletykákat, amelyekről szükségesnek tartottuk megkérdezni

Pallavicini György

örgrófot is. A következő választ kaptuk:

— Bevallom, meglep az a valótlán hír, hogy kizárási indítványt tettem Bánffy Miklós gróf ellen a Nemzeti Kaszinóban és el sem tudom képzelni, honnan származnak az erről szóló értesülések. Azt sem értem, miért hoznak összefüggésbe velem mindenféle kaszinói ügyeket, hiszen én soha a nyilvánosság előtt nem mondtam és nem mondok véleményt sem a

Nemzeti Kaszinóról, sem pedig annak egyes tagjairól, mint kaszinótagokról.

Munkatársunk most megemlítette, hogy a Bánffy gróffal való összekülömbözését általában azzal indokolják a hír terjesztői, hogy Bánffy Miklós lett volna egyike azoknak, akik a Nemzeti Kaszinóban Beniczky Ödön ellen foglaltak állást. Ezzel kapcsolatban Pallavicini örgróf a következőket mondotta A Reggel munkatársának:

— Lehetséges, hogy a kizárási indítványról szóló hírek azzal vannak összefüggésben, hogy

elég ismeretes a véleményem egyes vezető egyéniségekről, akikről nem egyszer a nyilvánosság előtt is ítéletet mondtam. De ezt mindig arra való tekintet nélkül tettem meg, hogy az illető urak történetesen tagjai a Nemzeti Kaszinónak is.

Itt említjük meg, hogy Bánffy gróf vasárnap délután megszakította néhánynapos budapesti tartózkodását és külföldre utazott.

— Egy fuldokló dulakodása az életmentőjével. A Ferenc József-híd pesti oldalán különös jelenet tanui voltak a vasárnap délutáni sétálók. Egy idősebb, gazdakülsőjű férfi elkeseredetten dulakodott több járókelővel, akik meg akarták akadályozni, hogy a Dunába ugorjék. Az elszánt ember végül is kitepte magát és a vízbe ugrott. A parti hajósok azonban már készen álltak megmentésére, utána eveztek, de az öngyilkosjelölt a Dunában is dulakodni kezdett a hajósokkal s csak akkor tudták a csónakba vonszolni, amikor már fulladozott. Bevitték a Rókusba, ahol nevét nem volt hajlandó megmondani.

— Családi pörpatvarból — kormányzósértés. Özv. Czimeth Márkné, 75 esztendő magánzónő, tavaly decemberben összeszólalkozott egyik leányával, Várady Lajosnéval. A családi „handgemenge” során az öregasszony dühösen nekitámadt a leányának, szidta, mint a bokrot és káromkodásai közepette reprodukálhatatlan kifejezéseket használt a kormányzó ellen is. „Elmehetsz enfülölem ahhoz a gyilkos Horthyhoz is, az is olyan, mint te vagy, te...” — a többi nem bírja el a nyomdafesték. A szomszédok följelentésére megindult az eljárás özv. Czimeth Márkné magánzónő ellen kormányzósértés vétségé címén és ezt az ügyet a héten tárgyalja a budapesti büntetőbíróvárszék Török Géza kuriai bíró elnöklésével.

— Próbaut egy teljesen fémből készült bombaröpülőgéppel. Le Bourgetből táviratozzák: Pitot és Pollon röpülők teljesen fémből készült bombaröpülőgépen a Páris—Aleppo-ut megtételére elindultak. A két röpülő eddig még ismeretlen okból Meauxnál kénytelen volt leszállni.

— Leszakadt egy épülő ház fölönöcsélgája. Aller József 33 éves kőművesmester a Karpfenstein-utcában dolgozott egy épülő házon. Munkaközben a fölönö vascsigája leszakadt és Aller fejére zuhant. Életveszélyes sérülésekkel a Dolog-kórházba szállították.

— A hardeloti katasztrófa újabb áldozatai. Boulogne sur Merből táviratozzák: A Hardelot mellett a tengerbe fult gyermekek közül újabb tizenegyet holttestét találták meg. Többek sorsa még mindig bizonytalan.

— Éjszakai támadás. Sipos Mátyas 34 éves kőfaragó és Bíró Lajos 39 éves napszámost vasárnap hajnalban, a Jászberényi-uton több ismeretlen ember megtámadta. A merénylők Sipost három, Bíró két helyen megszurkált. Mindkettőjüket a Rókus-kórházba szállították és a rendőrség a nyomozást megindította.

— Sikkasztó péksegéd. Halbleit István péksegéd jelentést tett Rókás János nevű elbocsátott segédje ellen, aki fölkereste a péksegéd üzletfeleit és volt gazdája nevében több millió koront vett föl tőlük. A sikkasztó péksegédet vasárnap délelőtt letartóztatták.

— Dollár, angol font és svájci frank jelzalogkölesünt 10 évi időtartamra évi 10 százalékos kamattal mellett folyósított budapesti bérházakra és mezőgazdasági nagybirtokokra a Róth Bank Jelzalogosztálya; Budapesten, Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.

— Mindenki izgatottan várja, ki lesz útezer koronáért az elegáns autó, az értékes női bunda, a motorkerékpár stb. nyaralás, mert közeledik a legszimpatikusabb tárgysorsjáték húzása. Az óriási kereslet folytán már csak korlátozott mennyiségű színészsorsjáték áll a dohánytözsdekből rendelkezésre.

— Betört a kultúra — no, meg a Duna — a pesti „vadak” nyaralótelepére a Szentendrei Szigeten. A Margitszigettől másfélórás erős evezés a Dunán és túl a „Lidó” hatalmas homokzátonyan és a Római-fürdő evezősházai-nak során, a meyeri strand nyüzsgő emberrengetegével szemben, az augusztusi nap izzó melegében előbukkan a Szentendrei Sziget alsó csucsán a nyári sátorábor. Néhány évvel ezelőtt ütötte föl először kirándulósátorát a sziget elhagyatott földnyelvén néhány leleményes pesti kiránduló és az idén nyáron már mintegy 50, minden nyári kényelemmel berendezett sátor sorakozik a Szentendrei Sziget árvízterületén, megbujva a parti fűzabokrok rejtekében — mivel a mezőn ezidén már hatóság intézkedés következtében „szigoruan tilos” volt a letelepedés. A civilizációnak két hónapra bucsút mondott pesti vadak azonban, akik foglalkozásra nézve tulnyomó többségben hivatalnokok, munkások, de akik között azért újságíró, sőt szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő is akad, nem nagyon ijedtek meg a szigeti községek előljárási intézkedésétől és a Duna alacsony víz-állását fölhasználva, a parton valóságos üdülőtelepet rendeztek be maguknak. A négy-öt-személyes, ággyal és minden „komfortal” berendezett sátrak elé valóságos tüzhelyeket építettek, a mezőre pedig fölkerült: a rádió-antenna...

— Vagy öt rádió van már a szigeten! — mondja büszkén az egyik szenegal-négerre pörkölődött „professzionista vad” — és ezzel egy csapásra világfürdői jelleget kapott a mi nyaralótáborunk is! — Estéknél pedig a fiatalok a csepeli rádióhangverseny ütemeire táncolni is szokott — fürdőruhában természetesen, aminthogy itt fürdőruhában főznek, dolgoznak, sétálnak, ébrednek — sőt még fürdenek is... Egészen mostanáig idillikus boldogságban teltek a vadnyaralók napjai a szigeten, míg néhány nappal ezelőtt a Duna nyilván megirigyelte a pestiek ingyen örömeit és veszedelmes mértékben elkezdett áradni. Az áradás azután egyszeribe föl-kavarta a tábor életét. A vadak tehetetlen kétségbeeséssel szemlélik, hogy nyaldossák a hullámok a partot — egyre közelebb a sátrakhoz és estéknél lélegzefojtva figyelik a part előtt elhúzó bécsi hajó legújabb „helyzetjelentését”: piros-e a vízállást jelző zéró színe, vagy fehéredik-e már? Vasárnap azután már többen megunták az áradó Dunával való kökettálást, összepakolták a sátor, lerombolták a tüzhelyeket, leszerelték a karsu antennákat — és a dagadó folyam fölött már csak a sátorfölrások árválkodnak, ilyenek, mint: „harap-lak!”, „ugat-lak!”...

— A slófoki fürdőélet. A nyári főszezon kellős közepén vagyunk már, eledt a fürdőhelyek számára az idény sorsa, ma már konstataálni lehet, hogy mit hozott az idei nyár. A slófoki strandfürdőre az idei szezon visszahozta a békeévek mozgalmal életét; olyan látogatott lett újra Slófok, mint a legvirágzóbb időknek volt. Akik csak megfordultak Slófokon, azzal jönnek vissza, hogy felejthetetlen napokat töltöttek a gyönyörű Balatonnál.

— Korai volt az első kabátlopás híre. Mint a közlegő ősz első hírnöke tünt föl az a jelentés, hogy az Emke-kávéház előtt elesíptek egy fiatalembert, aki pár perce elöb akasztott le egy kabátot a kávéházban. Értesülésünk szerint Pikler Andor neve tévedésből került összefüggésbe a kabátlopással. Pikler jó családból való fiatalember, akit érthetően kinosan érintett ez a fatális tévedés.

— Kotkodás, mindennapra egy csontváz... vagy egy koponya, mégpedig testvérek közt is legalább ezer esztendő. Csákvár mellett egy föltárt cseppkőbarlangban őssallatok csontvázait bukkantak, mikor bekukkantak. A legnagyobb sikere egy medve csontvázának van, az a régészek szerint több mint kétezer esztendő. Találtak egy gyűrűt is, állítólag szintén kétezer esztendő múlt; fölpróbták a medvére, de egyik csontjára se ment fel; a régészek most abban az irányban puhatolóznak, hogy nem a római telepesek rejtették-e el a gyűrűt a Spartacus-féle kommunizmus alatt? A gyűrű különben nem fog sok házat csinálni, mert kissé lekészt a szezonról: az angyalföldi aranytál és a melléje brosszott érmék és mozsárütők tavaly már a végsőkig vitték a muzeumokat, műkereskedőket és az angyalföldi privat régészeket, akik a zálogházban helyezték el az attilakori konyhafölszerelést, hogy a kapott pénzt elszórákazzák, sajnos az Uniót ez sem tudta már a bukástól megmenteni. Ezzel szemben most rekordjavításra készülünk az ösleletek terén; ki fogjuk emelni az értékesebb tartalmát azoknak a hajóknak, amelyek remélhetőleg elsüllyedtek az alföldön, mikor a Hortobágy helyén még tenger háborgott. Az a nap, amelyen nem lesz ösleletünk, fekete nap lesz hazánk kulturájának annalesében. Fennlobogó magyar idealizmussal hisszük, hogy ennek az országnak a talajából fog felekezni a megkövesedett fügefalevél is, amely Éva kombinéje volt. Oh igen. Az idegen itt fogja találni a legősebb leleteket. Csak rádiót nem fog még mindig találni Magyarországon, kiépített országutakat, csatornákat, utcai világítást a községekben — és választó-jogot.

— A soproni 18-asok bajtársi ünnepe. Vasárnap rendezték Sopronban — amint A Reggel tudósítja — a volt 13-as, 18-as, 76-os és 307-es gyalogezredek egykori vitézei bajtársi ünnepélyüket. A négy vezetés, a háboruban sok emlékezős haditettrel szereplő ezred volt tagjai, tisztük és legénység, már szombaton este nagy számmal érkeztek Sopronba. Az emlékünnepen, amely vasárnap reggel kezdődött a régi 18-as lakatya udvarán, megjelent vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok is. A bajtársak a bánfalvai temetőben megkoszorúzták a hősök emléket és vitéz Karsay Béla alezredes és Pál Dénes református lelkész beszédet mondtak a hősi sirok fölött. Ezután tábori mise volt, amelyen Mayer László és Ziermann Alajos evangélikus lelkész beszélt. Az ünnepély a kaszinóban közös ebéddel fejeződött be, ahol lelkes beszédek hangzottak el. Vitéz Basó Ödön alezredes a 13-asok, vitéz Eölbey Thyll Sándor tábornok a 18-asok, vitéz Kő József ezredes a 76-osok és vitéz Panajott Sándor őrnagy a 307-esek részéről üdvözölték az egybegyűlt bajtársakat.

— A Ku-klux-klan óriási tüntetése Washingtonban. Londonból jelenti A Reggel tudósítója: Washingtoni jelentések szerint a Ku-klux-klan, amely eddig az Egyesült Államok fővárosában nem adott életjelt magáról, óriási tüntetést rendezett; 45 különvonaton érkeztek a „rend” tagjai Washingtonba, fölvonulásuk órákon keresztül tartott és az utcák forgalmát teljesen megakasztotta. A város körül a Ku-klux-klan hatalmas máglyákat gyújtott, de semmi rendezvény eddig elő nem fordult, úgy hogy a megerősített létszámú rendőrségnek sehol sem kellett beavatkoznia.

— Balesetek. Fleckenstein József 40 éves gyári munkás Csomád és Veresgyháza között ittas állapotban kiesett a vicindlóból. Súlyos sérülésekkel az újpesti mentők lakására szállították. — Dianiska István 36 éves lakatos a Hungaria-uti villamos-remizben egy kocsit tejetlen dolgozott. A vezetőkhöz ért és eszméletlenül esett a földre. A Dolog-kórházba szállították, ahol konstataálták, hogy csak esés közben zuzta össze magát, de a villamos-áramtól sérülést nem szenvedett.

Meinl-kávé

5, 10, 15 és 20 kg-os postacsomagokat
rizs és cukor kivételével,
bérmentve szállítunk vidékre!

Eladó

a Nagy János-utcában

3 szobás utcai lakás

Ügynökök kizárva. Cim a kiadóhivatalban

PITROFF MIKLÓS

okl. gépészmérnök, autóspezialista

SOFFŐRISKOLAJA

Fölvételi iroda:

Erzsébet-körut 28, I. 16, Tel.: J. 116-79

Tandij egymillió korona, mely részletre is fizethető. Saját luxus-autó. Magánképzés is.

Hát, kérlek, azt senki sem tagadhatja, hogy a névtelen olasz katona lelőtte Magyarországon koronájáról Fiumét és a névtelen olasz katona ott állt rohamra készen ama diplomata mögött, akik a mi részünkre Trianont megalkották. Bizony, ezek nem szívhez szóló eszelekedetek s a magyar névtelen katona, akit az olasz lött hasba, most bizonyos bámulattal ülhet ki sirja szélére nézni, amint a magyar-ság igazi és fajtiszta legjobbjai koszorút fognak az olasz névtelen sírjára helyezni. De meg kell értenie a magyar hősi halottnak, hogy a magyarok tisztelgése nem oktalán talpnyalás és ha az élők a könyörtelen olasz nacionalizmus fekete ingébe öltözöttek elfelilóznak a győztesek előtt, ezzel nem a magyar hősi halott keserűségét akarják inzultálni, hanem egy nagy cél érdekében művelnek országmentő realpolitikát. Mert kérlek, lehet, hogy ez a hódolat nem fogja egyszerre visszaszerelni azt, amit a névtelen olasz katona elvett és az olaszok nem adják vissza azt a Fiumét, amit a fél világ katonái által a Piavéba fojtott magyar hősi halott már nem védhetett az olasz testvériség ellen. De ha szorgalmasan hódolunk a győztes olasz hadseregnek és diplomáciának, el fog jönni az az idő, amidőn az olasz nacionalizmus meglátja testvérét a feketeinges magyarban és Mussolini nem kelletlenül kitérő válaszokat, hanem pénzt, puskát és fekete hadsereget ad, hogy a magyar miniszterelnöki palotát Gömbös Gyula számára elfoglalni segítsen. Akkor, ha majd Zsirka veszi át a jogrendet, Kiss Menyhért a kulturát s a szeszjövődék végre a Lendvai kezébe, illetve torkába kerül, akkor be fogja látni, kérlek, a magyar hősi halott is, hogy mi nem hiába kínáljuk szinte tolokodóan az olasz integritás garanciáit, mert a nacionalizmusok ténylegessé vált internacionáléjában megkaptuk annak a Magyarországnak integritását, amely Magyarországot a nevezett urak képviselik s amelyért a magyar hősi halott tulajdonképpen a Piavéba fulladt.

Fekete-himlő Berlinben. Berlinből táviratozza A Reggel tudósítója: Több német vidéki városban fekete-himlő megbetegedések fordultak elő. Néhány nap előtt az egyik berlini kórházba ugyancsak fekete-himlőben megbetegedett lakost szállítottak, aki vasárnap meghalt. A házat, amelyben a lakatos lakott, lezárták és lakóit karantin alá helyezték.

Elégett három vagon árpa gróf Zichy János uradalomában. Székesfehérvárról telefonálja A Reggel tudósítója: Vasárnap este heves tűz pusztított a nagylángi uradalomban, amely gróf Zichy János birtoka. A tűz árpa-éséplés után, a cséplőgépből kipattanó szikráktól támadt, a szériu egyszerre lángot vetett és három vagon árpa pusztult el. A kár 1 milliárd korona.

A keresztényszocialista vasutasok a népszövetségtől akarják kérni a Máv.-alkalmazottak gazdasági helyzetének javítását. A Vasutasok Országos Gazdasági Egyesülete vasárnap délelőtt a régi képviselőházban országos nagygyűlést tartott, amelyen kétezer fővárosi és vidéki vasutas vett részt. A gyűlés izzó hangulatban kezdődött és az elkeseredés kitörését csak Grencser Mihály Máv. titkárnak, a Voge elnökének elnöki megnyitójára tudta megakadályozni. Az elnöki megnyitó után Billich Nándor főtitkár ismertette a vasutasok súlyos gazdasági helyzetét. Ifjabb Gonda Béla nyugalmazott Máv. főfelügyelő szükségesnek tartja az országos kataszter megállapítását és a nyugdíjaknak eszerint való fizetését. A nyugdíjasok mai helyzete szegény az országban. A Voge vezetőségének illetékes helyen akélt kell indítania a vasutasok gazdasági helyzetének megjavítása érdekében. A Máv.-nál a most folyamatban levő beruházások alkalmával szükséges munkásokat a B-listás vasutasokból kell venni. Hauber Aladár, a Voge titkára, terjesztette be ezután a győri és szegedi Voge-csoport határozati javaslatát, amely szerint a gazdasági segítség további késlekedése esetén a vasutasok forduljanak a bíróságokhoz, esetleg a népszövetséghez. Szabó József nemzetgyűlési képviselő a következő szónok, aki szintén elismerte, hogy a vasutasok kívánságai jogosak és ezeket az ország érdekében is minél előbb honorálni kell. Az utolsó szónok Tasnády-Szűcs András Máv. elnökhelyettes, aki bejelenté, hogy a Máv. a segédtisztektől nem fogja megvonni a másodosztályú vasuti kedvezményt, Végül a viharos lefolyású nagygyűlés elfogadta az előadott határozati javaslatát, amelynek értelmében a nagygyűlés követeli a Máv. tényleges szolgáltatásban álló vasutasok fizetésének haladéktalan föl-emelését, valamint a nyugdíjak és nyugberek 100%-os valorizálását.

Halálos szerencsétlenség a belgiumi mótorkerékpárversenyen. Brüsszelből táviratozzák: A belgiumi nagydíjért folyt mótorkerékpárversenyen Hollower angol versenyző egy veszedelmes fordulónál oldalra lendült és azonnal meghalt.

Zola Emil regénye 16 fölvonásban
A MUNKA (Travail)
páratlan sikert arat minden előadásban
URANIA KERT-MOZI
Tel. J. 121-35. (1/27, 1/10) Tel. 26-04. (8, 10 órákor)

Ki az a Neumann Dezső?

Bemutató-konferánsz a legfrissebb sűtetű színházi emberről
Az Ingatlanbanktól függ a Magyar Színház föltámadása

(A Reggel munkatársától.) Hölgyeim és Uraim! Bizonyára föltűnt önöknek, a megboldogult Unió Rt.-nak hetek, sőt hónapok óta tartó hagyatéki tárgyalásain egy új név, amely színházi viszonylatban meglehetősen idegenül hangzott: Neumann Dezső neve. Amint méltóztatnak tudni ugyanis, Neumann Dezső az az ur, aki a Magyar Színház bérletére pályázik, így tehát a Magyar Színház prezumpatív gazdájának tekinthető.

„Ki az a Neumann Dezső?”

— hallom innét is, onnét is, ugyszólván a nap minden órájában azoktól, akiket színházaink sorsa közvetlenül vagy közvetve érdekel. Hézagpótló föladatot vélek tehát teljesíteni akkor, amikor Neumann urat önöknek ezennel bemutatom:

— Neumann Dezső 38-40 év körüli, közep-termetű, jól öltözködő és igen jól táplált, borotvált arcu, kellemes modoru, szerény uriember, aki a közelmúltban még a Baróti Szeszfinomító Rt. igazgatója volt. Haja és szeme, valamint szemöldöke barna, arca meglehetősen kerekded, vasárnap délután, amikor is a hüvösölgyi Auguszt-cukrárszében volt szerencsém vele beszélgetni, szóval legutóljára, világosszürke zakót, ugyanolyan kalapot, szürkebetétes sárga cipőt és csikós nyakkendőt viselt. Különös ismertetőjele nincs. Arra a kérdésre, hogy

miképen jutott el a Baróti Szeszfinomítótól pont a Magyar Színházig,

a következőket felelte:

— Az egész dologba, megvallom őszintén, úgy kerültem, hogy Lázár Ödön, a Király-Színház igazgatója, megkérdezte tőlem, miután tudta, hogy mindig nagy szeretettel viseltetem a színház iránt, miért nem bérlem ki a Belvárosi Színházat? Az egy igen kitünő üzlet. Két napig folyton ez a kérdés járt a fejemben, de aztán eszembe jutott, hogy én mégis csak idegen vagyok nemcsak a Belvárosi Színház, de minden színház számára. Miután azonban vállalkozó is vagyok és a színházban olyan lehetőségeket látok, amelyeket szerintem eddig még nem használtak ki, elhatároztam, hogy mégis csak foglalkozni fogok azzal a gondolattal, hogy egy színházat kibérlek, de akkor sem a Belvárosit, amelynek van már régi szerelmese: dr. Bárdos Artúr, hanem a még hajadon Magyar Színházat. Nekem, őszintén szólva, jobban is tetszett, magasabb, nagyobb, viszont azt is láttam, hogy sok és nehéz dolog lesz a meghódításával, tehát a nehezebb küzdelem izgalma is lázba hozott. És egyszerre azon vettem észre magam, hogy ott ülök Csathó Kálmán irodájában és mint egy izgatott kérés megkérem az Izabella-téri szép asszony kezét. A válasz igenlő volt és most már — hiába, prózai idöket élünk — csak a hozomány kérdését kell még rendeznünk, nem azt, amit ő hoz majd a házasságunkba, hanem azt, amit én adok majd nászajándékul.

— És mondja, Neumann ur, nem fél, rátermetnek érzi ön magát erre az ábitatott, hozzáértést, kulturát, tapasztalatot igénylő pályára?

— Ismétlem: én vállalkozó vagyok s csodálkozni, ha a közvélemény tőlem olyan irodalmi és művészi képességeket várna, mint egy elismert színházi embertől. Én majd hozok a színház élére egy legelismertebb színházi embert, de magam ilyen babérokra nem aspirálok. Vannak ugyanis egészen furcsa és fantasztikus kombinációk, amelyeket velem és a színház egyes előkelő tagjairól hoztak forgalomba, ezekre vonatkozólag azonban azt felelem, hogy én ötlettel szeretném vezetetni a színházat, de nem ötletszerűen. Mindenki a maga helyén lesz és senki sem lesz a más helyén. A magam részéről csupán annyit szeretnék mondani, nagyon szerényen és nagyon halkán, hogy én alázattal állok meg a színház kapujában, nekem nincsenek színházigazgatói ambícióim s ha valaki akadna, aki objektív érvekkel meg tudna győzni, hogy nekem a Magyar Színházban nincs keresnivalóm, tisztelettel és irigység nélkül adnám át helyemet annak, aki erre méltóbb, érdemesebb. Hevit, megvallom, egy belső tűz, hogy talán hozzájárulhatok szerény képességeimmel egy csomó ember téli kenyérének biztosításához, hogy a világhírű magyar színpadi kultúra egyik elárult posztján kötelességet teljesíthetek. Ha ez bűn, akkor megértem azokat a kifogásokat, amelyek ellenem, ha szörványcsan is, a sajtóban elhangzottak...

Eddig tart Neumann Dezső meghatott, szinte lírai konfessziója... A dolgok prózájához azonban hozzátartozik még az alábbi jelentésem:

Neumann Dezső és a Magyar Színház

frigye korántsem tartható még fait accompli-nek,

miután a színház bérleti időtartamára vonatkozólag Neumann urnak nem sikerült még az Ingatlanbankkal, amelynek tárcájában ezidő szerint az Unó Részvénytársaság részvényei fekszenek, megegyezést létesíteni. Neumann ugyanis a színházat 10 esztendei időtartamra óhajtja kivenni, amely 10 esztendőt az Ingatlanbank csak úgy garantálja, ha az Unió Rt. nála fönnálló tartozását meghatározott időn belül, de jóval rövidebb idő alatt, mint 10 esztendő, kifizeti. A színház, valamint a színészek s a magyar szerzők érdekében reméljük, hogy a tárgyaló felek meg fogják találni azt a platformot, amely akár az adósság megfizetésére kitűzendő hosszabb terminusban, akár más módon biztosítani tudja a színház fönnállását, sok száz ember kenyéréét.

Egyed Zoltán

— Apponyi szeptember végén Jászberényben indítja meg újból a legitimista propagandát. A legitimisták kör-mendi nagygyűlése tudvalevően kiinduló pontja volt annak a nagyszabású legitimista propagandának, amelynek a vezére Apponyi Albert gróf. Tekintettel arra, hogy a legitimisták szervezkedésének a kör-mendi nagygyűlés óta semmiféle látható jelei nem mutatkoznak, Pallavicini György örgróftól kérdeztük meg, mi lesz a legitimista csoport propaganda-utjának legközelebbi állomása.

— Éppen tegnap beszéltem Apponyi Albert gróffal — válaszolta az örgróf — aki kijelentette, hogy a Népszövetség genfi tanácskozásáról visszaérkezve, szeptember második felében beszámolóbeszédét fog tartani Jászberényben. Ide le fogják őt kísérni a legitimista politikusok, úgy hogy előreláthatóan a jászberényi nagygyűlés fogja új életre kelteni a nyári ál-mát élő legitimista propagandát. Apponyi Albert gróf egyébként néhány napra vidékre utazott a fűhöz és csak hétfőn vagy kedden érkezik vissza a fővárosba.

Pallavicini örgróf közölte még munkatársunkkal, hogy Károlyi József gróf ma vagy holnap utazik el Leque-lioba, ahonnan Cziráky József gróf két héten belül érkezik vissza Budapestre és itt részletesen fog beszámolni a legitimista politikusoknak a királyi család helyzetéről.

— Fogva marad a szegedi kurzuslap szerkesztője. Szegedről telefonálja A Reggel tudósítója: Hosszasan foglalkoztak annak idején a lapok a „Szegedi Új Némzedék” volt szerkesztőjének, Tumbász Sz. Bélának viselt dolgaival, akik család miatt letartóztattak. Végsofokon most a szegedi királyi ítélőtábla tárgyalta Tumbász szabadlábra helyezés iránti kérelmét és úgy döntött, hogy a kurzusszerkesztő továbbra is fogságban marad. Egyidejűleg Tumbász barátaiból bizottság alakult, hogy össze-hozza azt az összeget, amelyet Tumbász Sz. Béla eltulajdonított és ez a bizottság ahhoz a föltételhez kötötte segítségét, hogy a volt szerkesztő nem-e érintkezett a bécsi kommunista emigránsokkal és nem követett-e el hazaárulást. Ebből a célból a mentőbizottság két tagja Bécsbe fog utazni, hogy meggyőződést szerezzen Tumbász volt kurzusszerkesztő ur viselt dolgairól.

Divatos-tartós

BUNDA

szép-olcsó

BUNDA

Szörme Export Import

Rt.

Budapest VI, Teréz-körút 10

Részletfizetésre is

Videkielőknek képes árjegyzéket fizetési feltételekkel 3000 korona bélyeg ellenében küldünk

Megnyílt a
Makkhetes-vendéglő
Rottenbiller-u. 52 Tulajdonos: Márkus Árpád
A kerthelyiségben naponta katonazené!

Bebizonyítjuk, Darwinnak igaza van! B

„Az a fogalom, amelyet sajtónovella alatt értettünk, teljesen megszűnt” — mondja a novella előadója

Erdélyi Aladár nyilatkozik a Kormány és a sajtó viszonyáról és az ujságírás nagy föladatairól

(A Reggel tudósítójától.) A nemzetgyűlés háromszor egymásután halasztotta el a sajtóügyi rendelkezéseket is magábfoglaló büntetőjogi novella bizottsági tárgyalását, Pesthy Pál igazságügyminiszter azonban ennek ellenére is ragaszkodni látszik törvényjavaslata megszavazásához és

a kormány még mindig nem látja elérkezettnek az időt arra, hogy a lomtárba tegye a sajtónovella Damokles-kardját, amely már hónapok óta függ a magyar sajtó feje fölött.

A Reggel munkatársának most alkalma volt arra, hogy hosszasan beszéljen erről a kérdéstről

Erdélyi Aladárral,

a büntetőjogi novella előadóival, aki a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Mindenki beláthatja, hogy a sajtóról szóló 1848. évi alaptörvény teljesen elavult és így nem szolgálhat megfelelő alapjául a kormány szükséges intézkedéseinek. A mai kor technikai és közgazdasági fejlettségének megfelelő

szerves törvényre van tehát szükség, amely minden oldalon megnyugvást keltené.

Ilyen törvényjavaslat kidolgozását és előterjesztését a mai viszonyok egyelőre nem tették a kormány számára lehetővé és ezért vált szükségessé az alaptörvényt módosító novella benyújtása. Ezzel

nem akartuk béklyóba verni a sajtót,

ez igazán távol áll tőlünk, hanem jogi alapot akartunk teremteni a kormány intézkedéseinek és elejét venni annak a sűrűn ismétlődő vádnak, hogy a kormány sajtóügyi rendelkezései pártpolitikai célokat szolgálnak. A kormány tehát nem támadott, hanem éppen ellenkezően, védekezett a sajtónovella betervezésével. A nemzetgyűlés elé került büntetőjogi novella nemcsak a sajtóügyi rendelkezéseket foglalja magában, hanem a büntető és egyéb igazságügyi eljárásról szóló intézkedések egész hosszu sorát is, vagyis

olyan konglomerátum, amelynek számos rendelkezése részint más uton szabályozódott, részint pedig fölöslegessé vált, úgy

hogy az a fogalom, amelyet a novella alatt értettünk, időközben teljesen megszűnt.

Ilyen körülmények között arra van szükség, hogy amennyiben a viszonyok megengedik,

novella helyett szerves sajtóügyi törvényjavaslattal jöjjön a kormány a nemzetgyűlés elé, mint ahogy a helyes törvényhozásnak nem is a toldozás-foltozás, hanem az alapos munka a föladata.

Nagyon kívánatosnak tartom azt is, hogy a törvényjavaslat betervezése előtt meghallgassa a kormány a hozzáértő, objektív alakulatokat és érdekeltségeket és meg vagyok győződve arról, hogy ez meg is fog történni. Az új sajtóügyi törvényjavaslat, vagy szükség esetén novella betervezésével kapcsolatban azonban szükségesnek tartom azt is, hogy az ujságíró-társadalomban bizonyos szelekció érvényesüljön, vagyis az ujságírói működést bizonyos tanultsághoz, végzettséghez kössük, véleményem szerint

szélesebbkörű végzettséghez és tanultsághoz, mint az egyetemi tanároknál,

mert hiszen az egyetemi professzornak csak egy tudományban kell lassu munkával produkálnia, míg az ujságírónak olyan széleskörű tudással kell rendelkeznie, hogy pillanatok alatt érett judiciummal foglalhasson állást a legfontosabb dolgokban és így irányíthassa a közvéleményt. A szelekció érvényesítésével egyidőben azonban

gondoskodni kell az ujságírók teljes erkölcsi és anyagi függetlenségéről is.

Az ország szempontjából rendkívül fontos, hogy ne ismétlődhessenek meg többé az az eset, hogy a magyar sajtó — mint például a legutóbbi osztrák-magyar gazdasági tárgyalások során — ne az állam intencióit képviselje, hanem viszályt szítson az ország egyes termelői között. És ha erre azt veti valaki közbe, hogy a magyar sajtó munkásait nem informálja olyan behatóan a kormány az időszéri politikai és gazdasági kérdésekről, mint ahogyan ez külföldön történik, akkor magam is érdekesnek és szükségesnek tartanám annak megállapítását, hogy a sajtó célszerűtlen magatartásért kit is terhel tulajdonképpen a felelőség.

Sarraill tábornok,

a szíriai „proconsul” erőszakos választásait 800 francia az életével fizette meg

Páris, augusztus 8.

(A Reggel tudósítójától.) Az idegességet, amelyet Abd el Krim sikerei napról-napra táplálnak, a megrettenésig fokozta az a rövid távirat, amely a szíriai lázadását adta hírül a francia közvéleménynek. A hivatalos jelentések nagyon szűkszavúak, de a londoni lapok szerint azok a csapatok, amelyek Michaud tábornok vezetése alatt a lázadóktól ostromolt szucidai helyőrség felszabadítására indultak, súlyos vereséget szenvedtek.

A felszabadító csapatokból a druzok 800 franciát irtózatossággal lemészároltak

és a Szíriát környező sivatagok beduinjai örömmel sietnek a lázadók segítségére, akiknek számát már tízezerre becsülik. Politikai körökben, főleg a jobboldali „Echo de Paris” cikksorozata nyomán mindinkább többet beszélnek arról, hogy a druzok lázadását Sarraill tábornok kormányzati módszere okozta. Sarraill, aki főbiztosi címmel működik Szíriában, az ország kormányzója Caylát

nevezte ki. Még ez év elején történt, hogy a libáni parlament a népszerűtlen Caylát nem akarta választással megerősíteni, mire

Sarraill nagy botrányok között szétzavarta Szíria képviselőit és elrendelte az új választásokat,

amelyek június utolsó három napján folytak le. Öt hónap alatt „előkészítették a választásokat”, amelyeken olyan többséget akartak szerezni, amely megerősíti Cayla kormányzói kinevezését. Sarraill tábornok rendeleteket adott ki, amelyeknek az volt a céljuk, hogy az ellenzék összemorzsolják. „Pokoli rendeletek” — így nevezték ezeket a rendeleteket. Szíriában. És megkezdődött a választási agitáció:

fenyegetéssel, erőszakkal, pénzzel, ravasz-sággal és minden olyan eszközzel, amellyel látszólagos többséget lehet szerezni.

Fantasztikus dolgokról mesélnek, amelyek Sarraill kormányzását és a júniusi választást a leghátrányosabb megvilágításba helyezik a francia közvélemény előtt. A napokban érkezett Párisba egy előkelő beyrouthi kereskedő, aki megdöbbentő részleteket mesélt el a választások lefolyásáról:

— Láttam Gemaize-ben — beszélt —, hogy a rendőrök személtára hogyan vásárolták a franciák korteszi a szavazatokat. Az örményeket nem is egyenként, hanem csoportokban vásárolták meg. Elcinte 10 frank volt a szavazat ára, de a választás utolsó napján már 50–60 frankra emelkedett. A megvásárolt szavazatokat a választás órájáig bezárták egy magtárba, amelyet a rendőrség őrizett. A kortesek egész nyíltan osztották ki a pénzt a választók között, de csak az egyik felét, mert a másikat csak azután fizették ki, ha már leadták szavazatukat. Így festett a választás a

városokban, de a vidéken, a hegyek között sokkal egyszerűbben csinálták:

összeterelték, becsukták az ellenzéki választókat és lehetetlenné tették, hogy a választási helyiségbe jussanak.

Szuk el Garb-ban, néhány méternyire Sarraill tábornok főhadiszállásától, a választási elnök lezárta a választási helyiség ajtaját, megváltogatta, hogy kit enged be, kit nem, a leragasztott szavazólapot fölbontotta és ha ellenzéki jelöltre szólt, visszautasította vagy megváltogatta.

Sarraill tábornok eljárását az összes libáni lapok, amelyek most érkeztek Párisba, a leg-súlyosabb bírdatban részéltik.

— Nem elég — így írnak —, ha Sarraill tábornok liberálisnak és demokratának mondja magát, nem elég, ha azt mondja, hogy ő szigorúan semleges.

A választások megbecstelenítették az egész országot,

amely vesztébe rohan, mert megszegték a törvényt és sárba tiporták a becsületét.

A példátlan erőszakosságok ellenére a választás nem járt azzal az eredménnyel, amelyet Sarraill tábornok remélt. 30 tagja van a libáni parlamentnek és ebből 13 nyíltan ellenzéki, a kormánypártiak között pedig több a megbízhatatlan, akik titkos szavazás mellett nem választanák kormányzóvá Caylát, Sarraill tábornoknak. „A szíriai prokonzulnak” jelöltjét. Csak egy eredménye volt a szíriai választásoknak: a franciák elleni gyűlölet hihetetlenül megnövekedett. Ez a mostani lázadás nem véletlen, hanem természetes következménye annak a kormányzati rendszernek, amelyet Sarraill tábornok politikája minden francia hagyomány ellenére rövidlátással és könnyelműen meghonosított Szíriában.

Ötperces beszélgetés Honthy Hannával, a nyári Pest egyetlen primadonnájával

(A Reggel tudósítójától.) Az augusztusi vasárnap kánikulájában autók sorakoznak a Krisztina-köruton, a Budai Szinkör kerítése előtt, a nézőtérre zsúfolt ház tapsolja végig az előadást, a színpadon pedig csüggedten jókedvvel, dacolva a fülledt forrósággal, a „Nóta végé”-t játsszák, éneklük a Budai Szinkör pompás színészei. Ez a külső képe a Budai Szinkör nyári estjének, amelyeknek gyűjtőpontjában Honthy Hanna, a Sebestyén-színház új primadonnája áll, aki a pesti művésznők közül jóformán már csak egyedül állja a sarat a színházi fronton és aki soha ilyen jó, kedves, közvetlen színpadon még nem volt, mint ezidő nyári szerepében. Előadás alatt az első félvadás két utolsó jelenete között lepjük meg a kulisszák mögött a művésznőt, hogy megkérdezzük, mit érez és hogyan él a morte saison-ban?

Tjedten csapja össze kezét.

— Jaj, én most nem tudok interjút adni, kérem szépen...

— Csak egy kis barátságos nyári beszélgetés, művésznő kérem...

— Hát egy barátságos kis beszélgetést, azt nem bánom... Hogy mit csinálók Pesten? Hát autózom és nagyon-nagyon holdog vagyok... A délelőtti címet az autóturáknak szentelem. Hűvösvölgy, Gödöllő, Zugliget, ezek az utirányok, de a mai ut már majdnem szerencsétlenül végződött:

ma ugyanis egymásután ötször kaptunk defektust a gödöllői országúton

és az utolsó éppen 7-kor ért Pest előtt. De azért 1/8 előtt 5 perccel, ha holtra fáradtan is, csak befutottam...

— Elutazni? Arról szó sincs! Engem most ide köt a munkám, a kötelességem. Nagy nyári boldogságomat most betetőzte az is, hogy végre rendbe jött a lakásügyem is. Most már igazán nincs más vágyam, akarásom, mint dolgozni és dolgozni, pihenés nélkül, nyáron és télen egyforma szorgalommal...

A vállán összehuzza a könnyű selyemkendőt.

— Hát Isten áldja... most már mennem kell.

A színpadon elcsendül a végszó, Honthy Hanna fölrántja a kulissza-ajtót és a következő pillanatban már pompázón szárnyal a hangja: — Piros rózsá, fehér szegfű, tulipán...

(g. i.)

UTÓKURA

a Gyermek Boldog Otthonában

Kródy Gyuláné Gyermekotthona, Budapest, II. Hűvösvölgy, Páfrány-ut 7. (Telefon: Zugliget 61.)

Már köztudottól folyozz gyermekeket nevelésre, tanításra, egészségre. Orvosi látogatás naponta. Polgári árak. Gyermek részére a legjobb konyha és a tanulási testgyakorlattal is egybe van kötve. A vasútól 15 percre, közlekedés az ötpercenként induló 83-as villamossal, leszállás a Nagyhidnál. A legelőkelőbb orvostanár által is javasolt gyermekotthon.

Gyermek Boldog Otthona (Telefon: Zugliget 61.)

Üzleteladás

vagy

vétel

végelt, valamint lakásügyekben sürgősen keressék föl irodámat

FREUD

VII. ker., Miksa-utca 13. Telefon: József 72-63

KÖZGAZDASÁG

Világválság a szövőiparban

Angol szén- és textilválság Európa ellen

(A Reggel tudósítójától.) A győztes Anglia ipari életét és termelésének békés fejlődését nem csupán a szénválság fenyegeti, hanem a világgazdaság grandiózus körvonalakban kibontakozó krízise átesapott már az angol vagyion másik forrására, az angol szövőiparra is. Az angol szövőipar éspedig nemcsak Lancashire gyapotszövő- és fonógyárainak, hanem a skót és a bedfordi gyapjuipar válságos helyzete végeredményében ugyanazon okokra vezethető vissza, amelyek a világ széntermelését fojtogatják:

a megnövekedett termelésre és a megcsökkent fogyasztásra.

Az angol gyapotszövőipar számításai szerint 1914 március elején a világ gyapottermését 144.704 orsó dolgozta föl. A háború alatt és főleg a háborút közvetlenül követő években az orsók száma ez év január elsejéig kevés híján 160.000 orsóra növekedett. Ez a növekedés 11%-ot tesz ki és ezzel szemben

fél Európának fogyasztóképessége kerek számban 25%-kal csökkent.

Oroszország, amely a könnyű és olcsó szöveteket millió bálaszámra fogyasztotta, ma több, mint 30%-kal kevesebb gyapotszövetet használ és bár a többi európai állam fogyasztóképessége nem csökkent ugyanilyen arányban, bizonyos, hogy Németország munkássága és a kelet-európai államok paraszttömegei lényegesen kisebb mennyiségű ruházati cikket vásárolnak ma, mint 14 évvel ezelőtt. A csökkent fogyasztáson kívül erősen sújtja az angol, de a kontinentális szövőipart is az Egyesült Államok iparának rohamos fejlődése, amely iparnak az az előnye is megvan, hogy a nyersanyagot közvetlen közelből kapja és így a szállítási költségek kalkulációjából elcsúsznak. Az Egyesült Államok orsóiinak száma a háború óta 31.000-ről 37.000-re emelkedett, tehát majdnem 20%-kal, de még nagyobb arányban emelkedett az ázsiai országok, India, Kína és Japán szövőipara, amelyek sokkal alacsonyabb munkabérekkel dolgozván, sorra kiszorítják az európai árukat az ázsiai piacokról. Egyedül

Japán gyapotipara 115%-kal növekedett meg.

s a kínai és az indiai gyapottermés javarésze ma már nem kerül Angliába, hanem a helyszínen fonják és szövik meg. De nemcsak a megnagyobbodott fonál- és szövettermelés nyomja a szövöttáruk világpiacát, hanem az

egyre emelkedő nyersanyagtermelés is. Néhány héttel ezelőtt készült el Szudánban az a hatalmas duzzasztó-mű, amely a Kék Nilus vizét fogja föl és sok százezer holdnyi területet von a gyapottermelés körébe. Félmillió bárlára becsülik azt a gyapotmennyiséget, amely a legközelebbi két esztendőben az angol Szudánból a piacra kerül és a gyapotfonalak árát mélyre leszorítja. A gyapju termelése ugyan az ausztráliai és argentinai legelők feltörése folytán előreláthatóan csökkenni fog, de a közel Kelet kapitalizálódása a selyemtermelést fogja erősebben fölfokozni és

a selyem, amely anyáink idejében még drága luxuscikk volt, lassanként tömeghasználati cikké fog sülyedni.

Az egyre szűkebbre szoruló piacokért küzdő angol szövőipar minden jel szerint már a legközelebbi jövőben az európai piacot igyekszik meghódítani. Az angol ipar ma még sokkal drágábban termel, mint az alacsonyabb munkabérekkel számoló cseh, olasz és német gyárak, de a munkabérdifferenciát a németeknél rövid időn belül kiegyenlíti az a körülmény, hogy az angolok sokkal olcsóbb hitellel dolgoznak s ezt az olcsó hitelleket a kontinentális versenyben kiméltlenül ki fogják használni. Amint az angol gazdasági élet lassanként letér a szabadkereskedelem hagyományos útjáról és évről-évre új vámkok jelennek meg az angol költségvetésben,

ugyanúgy fog az angol kereskedő a kontinentális hitelezési rendre ráfanyalodni,

hogy a német, olasz, valamint cseh versenytársát kiszorítsa. Az angol szén mindenáron elhelyezkedést keres ma már a világpiacra s az angol pószló, az angol batizst, amely elvesztette ázsiai piacait, mindenáron elhelyezkedést fog keresni Kelet-európában s

a szövöttáruk árszínvonala ellenállhatatlanul leszorul arra a vonalra, amelyen a háború előtt mozgott.

Vajjon a világpiac ilyen nyilvánvaló tendenciája láttára opportunus és hasznos dolog-e toronymagasságokban mozgó vámkokkal kiszorítani az idegen textilárukat, olyan kérdés, amelyre minden józan ember önmaga adhatja meg a választ. Az újainkon megszámlálhatjuk, hány embernek van haszna a nép ruházatára szolgáló olcsó gyapotszövetek vámjából s mégis rendíthetetlenül ragaszkodik e vámkokhoz a kinstár s az a gyárpar, amely a belföldi szükségletnek csak csekély töredékét tudja kielégíteni!

K. D.

× Augusztusi tőzsdereemények. Az európai gazdaságra nehezedő nyomás az európai tőzsdék árfolyamaiban is megnyilatkozik, sőt a téli nagy hausse óta ezuttal először a múlt héten a newyorki tőzsdén is erőteljesen lehangyatlott a vezető értékpapírok kursusa. A szénipar válsága, a világ textilpiacain kibontakozó termelési krízis, a Stinnes-vagyon likvidálásának nehézségei, csupa olyan momentum, amely realizálásra ösztökélte Londontól Bécsig minden európai tőzsde közönségét. Még a gumi-részvények is, amelyek idáig szívesen tartották árfolyamukat, az elmúlt héten 15-20%-kal estek vissza. A budapesti tőzsdén ez a baisse-irányzat idáig még nem nyilatkozott meg teljes erővel, részben, mert erősen tartja magát még mindig az a vélemény, hogy a termés értékesítéséből befolyó milliárdok egy része mégis csak utat talál a tőzsdére, részben pedig, mert a tulajdonosi és kudarcolt vallott baisse-spekuláció csak nagyon óvatosan merészkedik újabb kontrenne-pozíciókba. De minden jel arra mutat, hogy a gazdaságközönség inkább szörnyű kamat-terheléssel súlyosított adósságai törlesztésére fordítja a gabona eladásából befolyó jövedelmét s ha az európai, különösen pedig a bécsi tőzsdéken a lanyha és kedvetlen irányzat tovább tart, akkor a kontrenin is bátorságra kap, bár a magyar részvények arányban kifejezett árfolyama még mindig mélyen alatta van a külföldi vezető papírok árfolyamának.

× A „vámkezelési illeték” halálára. A vasúti tarifák leszállítása nem okozott akkora megkönnyebbülést a magyar kereskedelmek, mint a „vámkezelési illeték” szürke neve alá rejtőzött kegyetlen és kellemetlen fizetség eltörlése, amely évek óta nehezedett a magyar kereskedelemre s amely ellen annyi szó esett, anélkül, hogy a hivatalos körök a kereskedők panaszaira és tiltakozására eddig rá is hederítettek volna. Ez az egy, illetve félszázalékos illeték a legrosszabb dikasztériális időkre emlékeztető vám volt, amellyel a magyar külkereskedelmet sújtották s amely az utóbbi hóna-

pokban, amikor már csak egész keskeny margó választotta el az exportőr nyereségét a kockázatos veszteségtől, igen sok üzletnek vált a kerékkötőjévé. Hogy milyen jelentős összegekről volt itt szó, azt legjobban illusztrálja, hogy ez az illeték, amely állítólag jótékony célokra szolgált, 1924-ben a külkereskedelmi statisztika adatai szerint körülbelül 10.000.000 aranykoronát tett ki. Tíz millió aranykorona, 2.000.000 dollár, pedig olyan összeg, amely még egy nagy és gazdag ország számvetésében is jelentős, hát még a gondokkal küzdő, elszegényedett Magyarországon. Remélhetőleg, a kurszsgazdálkodás ez utolsó emléke mindörökké elúnt s most már csak egyre kívánsági minden ember, hová jutott ez a nagy összeg, kinek, minnek a javára fordították s joggal követelhető, hogy a kormány e jótékonyági kényszeradó hovatartásáról sürgősen beszámoljon az ország közvéleményének!

× Anglo-Austrian Bank Limited augusztus 14-én tartja közgyűlést Londonban. Az elmúlt üzletév jelentős kielégítő fejlődésről számol be, ennek ellenére az igazgatóság osztalék kifizetését sem az elsőbbségi, sem a törzsrészvényekre nem javasolja, minthogy a leépítés a bank különböző telepeinél, az eddig fölemésztett 110.000 fonton fölül, még további tartalékelést igényel. Az igazgatóság ugy a múlt évről áthozott, mint az 1924 nyereségnek: 109.718.136 fontnak új számlára vitelét javasolja.

× Fontana Rt. rendkívüli közgyűlést tartott, amelyet a részvényesek többségének kérésére a törvényesek hívtak egybe. A közgyűlésen a régi igazgatóság elmozdítása volt napirendre tűzve. A régi igazgatóságot támogató kisebbség meg akarta akadályozni, hogy az összes részvények 92%-a nevében megtegye indítvány keresztülvitessék, ami természetesen nem sikerült.

Milliókat takarít meg

ha az **Opaiograph** sokszorosítón háziilag állítja elő sokszorosított irások körleveleket, árjegyzékeket, listákat, rajzokat stb. Korlátlan példányszámban, minden színben: tiszta, éles levonatok, egyszerű kezelés! Díjmentesen bemutattja, ajánlatot küld: **ESTA** fotóipar, Budapest, IV, Ferenciek-tere 2., télelelet. Telefon: J. 152-19

Walkó kereskedelmi miniszter e héten dönt a villamosviteldijak leszállításáról

(A Reggel tudósítójától.) A törvényhatósági bizottság közlekedési bizottsága már hetekkel ezelőtt elhatározta a villamostarifa leszállítását, a közönség azonban 3000 korona helyett még ma is 3500-at fizet a villamosjegyért. A Reggel munkatársa teljesen beavatott helyen érdeklődött, hogy a közlekedési bizottság örömmel üdvözölt határozatát miért nem követi megfelelő intézkedés a villamosvasutak igazgatósága részéről. A helyzet az, hogy ebben a villamostarifa leszállítása mellett döntött nemcsak a közlekedési bizottság, hanem a Beszkar igazgatósága és a főváros tanácsa is és az erről szóló akták a kereskedelemügyi miniszteriumba kerültek, amely végső fokon hivatott dönteni ebben a kérdésben. Walkó kereskedelemügyi miniszter véleményezés végett megküldte az aktákat Horváth Károly államtitkárnak, a Vasut és Hajózási Főfelügyelőség vezetőjének, aki a múlt héten

magához kérte Sztrókey Istvánt, a Beszkar helyettes vezérigazgatóját és szóbelileg is lefeferáltatta magának a tarifa-leszállítás ügyét.

A közlekedésügyi bizottság, a Beszkar igazgatósága és a főváros tanácsa után tehát állást foglalt már az ügyben a Vasuti és Hajózási Főfelügyelőség is és mivel kétségtelen, hogy Horváth államtitkár véleménye megegyezik az előtte már állást foglalt három tényező főfogásával, politikai és gazdasági körökben

elképzelhetetlennek tartják, hogy a kereskedelemügyi miniszter ne járuljon hozzá a villamosviteldijak leszállításához.

Annyi bizonyos, hogy Walkó miniszter még e héten nyilvánosságra hozza döntését, a Demokratikus Blok pedig el van szánva arra, hogy amennyiben ez a döntés általános meglepetésre a tarifa leszállítása ellen irányulna, nyomban összehívattja a közlekedési bizottságot, sőt esetleg a törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlést is, hogy a villamosviteldijak leszállítását kiharcolja a főváros kiuzsorázott közönsége részére.

Dr. Bader Artur üdülőhelyei

Eggenberg bei Graz naponta 100.000 K
Stifting bei Graz naponta . . 150.000 K

Ezen árakban befoglaltatik: szoba, kiszolgálás, világítás, adók és naponta ötszöri gazdag és kitűnő étkezés. Gyönyörű fekvés, kitűnő levegő. Uszoda a házban, napfürdők stb. — Kivánatra mindenfajta gyógykezelés a tulajdonos főorvos vezetésével. Fővilágosítást nyújt (prospektus, vizum, pénztutalás, szobaelőjegyzés) személyesen is **Bokor-Benkő hirdetőirodája**, IV, Váci-utca 25. Telefon 115-34

Radó Olga

művészi könyvkötészet

Vállalja egyes és egész könyvtárak bekötését a legizlésebb kivitelben

Régi posta-utca 7-9. sz. alatt

Hálószoba topoly, teljes berendezés 3-5 millióért

Ebédülő tölgy, vitrines komplett, 4-5 millióért külön-külön is átadó

Uriszoba klubgarnitúrával együtt 13-5 millió K-ért Podmaniczky-utca 14. szám

Modern, jókarban levő, nagyjöveldmü

bérházat veszek

Nagyköruton, budai köruton belül vagy Andrássy-ut környékén. Részletes ajánlatok „Adómentes” jelgére A Reggel kiadóhivatalába küldendő

Eladó:

Egy kétpárevezős, kormány-üléssel, egyéves csolnak kétmillió koronáért; Egy ipag-kerékpár másfélmillió koronáért. Olm a kiadóban

MOZI

Film-Rádió

Milton Sills, az ismert amerikai színész nemrégiben olyan tiszteletben részesült, amilyennek nem örendhetett előtte sok moziszínész. Kanada északi erdővidékeire utazott, ahol a „Knockout” című új First National film főcéljei lesznek. Utközben érintette Ottavát, Kanada fővárosát, ahol a pályaudvaron Mackenzie King miniszterelnök fogadta őt. Miniszterelnökök nem igen szoktak moziszínészeket fogadni a pályaudvaron.

Amint ismeretes, Peggy Doré, a londoni Drury Lane-színház bájos tagja, jelenleg Budapesten tartózkodik férjével, Jim Spacemannal, a Metro Goldwyn magyarországi vezérigazgatójával. Peggy Doré legjobb barátja Mae Murraynek, az ismert és kedvelt amerikai művésznőnek, akitől a legutóbbi napokban levelet kapott. A levélben ugyan hírt közöl Mae Murray, amely a magyar mozi-közönséget is érinti. A levél szerint ugyanis Mae Murray, miután befejezte a „Circe” című filmjét, szeptemberben európai körútra indul. Európai körútján fölkeresi London, Párizs, Rómát, Berlint és ellátogat Budapestre is, ahol néhány napot szándékozik eltölteni.

„Marica grófnő” filmre kerül. Ujabbán a külföldi filmgyárak a népszerű operettekre vetették magukat és sokat érik filmre. Mint legutóbb megírtuk, egy amerikai filmgyár elkészítette a „A víz özegegy”-et, most pedig arról értesülünk, hogy a kultuszok mögött hetek óta folyó versengés, a „Marica grófnő” filmesítési jogáért, szintén eldőlt. A versengőt a berlini Terra-filmgyár került ki győztesként és mindjárt megszerelte az operett Kálmán Imre többi operettjére is.

A Star-filmgyár közönségosztálya ezen a héten tartotta szak- és sajtóbemutatóját, amelyen jövő évi terméséből

12 filmet vitt a közönség és a sajtó elé. A 12 film közül igen nagy sikert arattak: „A csúszdai világ”, amely Conan Doyle fantasztikus regényének tökéletes megörökítése, „Mehinas Pascal”, amely Ivan Maszjokinnak egy egészen új irányokat vevő különleges filmje, a „Cocain” című rendkívül izgalmas és aktuális dráma, valamint a „Virrasztanak a jegyverek” című Claude Farrère regény.

Megindult a magyar filmgyártás
Rózsahegy Kálmán filmen

A magyar filmgyártásról az elmúlt hetekben és hónapokban nagyon sok szó esett. Ismeretes — A Reggel is beszámolt róla —, hogy a magyar színészek és írók kezdeményezésére kormányakció indult meg, amelynek élén a kultuszminiszter állott és amelynek célja a magyar filmgyártás életretüszése volt. Számátalan ankét folyt le, hozzászólt a témához mindenki, akinek csak szava lehetett az ügyben, hozzászóltak a szakértők és hozzászóltak még nagyobb számban azok, akik nem szakértők és a sok ankét eredménye egy film-törvénytervezet volt, amelyet már két hét előtt kellett volna a minisztertanácsnak tárgyalnia. A minisztertanács azonban ennél fontosabb ügyeket tárgyalt és a jól megtervezett és előkészített film-törvény nem került döntés alá. Hogy közben elmúlik a nyár és a fölveteli lehetőség, azzal illetékes körök nem törődnek.

Mialatt azonban az ankétozás komoly munkája folyt, egy kis magyar gyár vállalkozás, a Glória-filmgyár minden ankét nélkül, a maga erejére támaszkodva, megcsinálta a szezon első magyar filmjét: „A cigány”-t. Szíligeti Ede nagyszerű népszínművét, amelynek különös aktualitást adott az, hogy benne Rózsahegy Kálmán éppen az idei szezonban nagyszerű alakítást nyújtott és meglepő sikert aratott.

A Glória-filmgyár szerzőtette a főszerep ellátására Rózsahegy Kálmánt.

a kisebb szerepeket pedig Sacy van Blondelle, Kürthy József, Vándory Gusztávra, Muzsnyai Bellára, Mihó Lászlóra és a magyar színészvilág más kipróbált erősségeire bízta.

Az első magyar film elkészült és sikerült. Igazi magyar film, magyar tájak, magyar levegő, magyar érzés szól a mozi vásznáról hozzánk és ezzel megbizonyosodott, hogy nem az ankét és a megbeszélés, hanem az igazi akarat az, amelyik eredményt tud produkálni.

„A cigány”, az új szezon első magyar filmje, már ezen a héten a közönség elé kerül. A Kert-mozi és a Kamara mutatják be esztendőktől kezdve és talán szabad azt mondanunk, hogy az 1925-26. évi mozi szezon ezzel a filmmel nyílik meg. Rózsahegy Kálmán nagyszerű, megrázó alakítása a legtekélyesebb ouverturája a szezonnak.

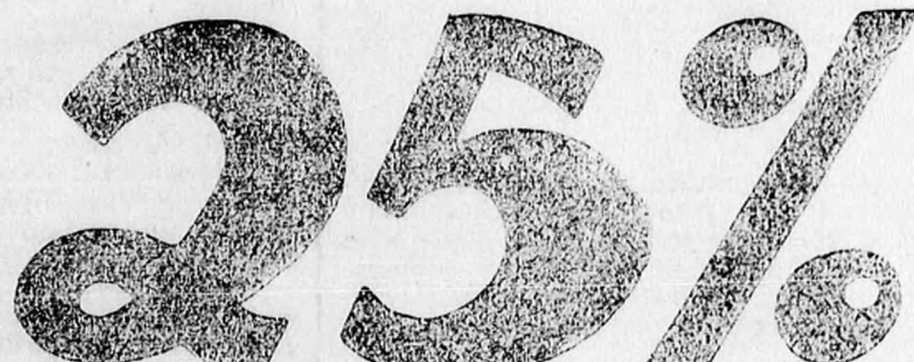
Nő után a férfi...

Ezen a héten a Tó-mozi egy olyan filmregényt mutat be a közönségnek, amelynek középpontjában egy nő áll. A „Törvényen belül” című film igazi női dráma, egy leány életregénye, Norma Talmadge megszemélyesítésében. A Tó-mozi minden tekintetben gondoskodik arról, hogy műsora változatos legyen és ezért a jövő héten viszont olyan film kerül a közönség elé, amely egy férfi sorsát hozza elének.

Amint a „Törvényen belül”... alapproblémája és ötlete igazi női sors, egy különleges férfisors a „Ha férfi vagy” című kalandos történet alapmeséje. Arról van benne szó, hogy egy menyasszonynak az a véleménye a vőlegényéről, hogy nem elég legény a talpán. Nos, a férfi bebizonyítja, hogy bizony megállja a helyét a legkiválóbb és legreménytelenebb helyzetekben. A férfit Douglas Mac Lean játssza és ez a név egyrészt afelől nyújt garanciát, hogy

a film izgalmas és merész fordulatokban gazdag, másrészt arról is biztosítja a közönséget, hogy felve van a színjátékának ragyogó és kaeagató ötleteivel.

mert Douglas Mac Lean megtestesítője a naturbűrsőnek. Azok a kalandok, amelyeken keresztül megy, hogy bebizonyítsa férfivoltát, telve vannak humorral és szípkázó ötletekkel. A film a legkiválóbb amerikai produkciók közé tartozik és méltó követője az e heti Norma Talmadge-attrakciónak.

engedelményt adunk

FENYVES R.T.

az összes női, férfi- és gyermek-fehérmeműek, ágyneműk, zsebkendők és paplanokból

Ezen kedvezmény csakis a hirdetett napon érvényes

Mosóosztály:

Grenadin minden színben	9.000
Cérnagrenadin, legszebb minták	12.500
Mosódelén	12.800
Zefrek, minden színben	12.800
Azsur függönyetamin	14.800
Francia cérnamarocain, legujabb minták	18.000
Buretvaszon öltönyre 90 cm. sz.	27.500
Divatponge 100 cm széles	29.000
Fekete kloth, selyemfényű	36.000
Pupiinkülönlegesség minden színben 85 cm. széles	49.000

Gyapjuszövetosztály:

Divatkoekás alj- és ruhakelme	33.000
Gabarden ruhakelme, divat-színben	35.000
Kosztümkelme, angol zsáner 130 cm széles	55.000
Tiszta gyapju colinkelme	85.000
Tiszta gyapju krém köpenykelme 140 cm. széles	199.800
Kitűnő használható öltönykelme	85.000
Eredeti angol divatöltönykelme	178.000
Felöltő- és raglánkelmeujdonság	148.000
Kombinált öltönykellékesomag (tartalmaz egy öltönyhöz szükséges béléanyagokat)	160.000

Vászonosztály:

Fenyves mosott sifón	14.800
Börerős angin	16.800
Kitűnő alsónadrággöpper	25.000
Batisztsifón, 83 cm széles	21.800
Batisztsifón, 130 cm széles	38.850
Pamut lepedővaszon, 150 cm széles	45.000
Pamut paplanlepedővaszon 180 cm széles	50.000
Kitűnő törülközők	18.500
Pohártörő	14.000
Damaszt étkezési készlet, 6 sze-mélyes	220.000

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Leánykaing 4-16 évig	22.000-42.000
Leánykamellényke 4-16 évig	26.000
Leánykanadrág 4-16 évig	36.000-50.000
Leánykahálóing 4-16 évig	52.000-81.000
Leányka szoknyakombiné 4-16 évig	42.000-71.000
Leányka nadrággöppiné 4-16 évig	52.000-70.000
Füing, gallérral vagy anélkül 4-16 évig	64.000-86.000
Füinadrág 4-16 évig	32.000-43.000
Füibálóing 4-16 évig	72.000-93.000
Intézeti paplan	199.000

Intézeti ágyneműkben és flaneltakarókban nagy választék

Konfekciósosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Női angol homespun kabát legujabb fazon	580.000
Divatmintás marocain ruhák legujabb fazon	99.000
Eponge-ruhák, legujabb fazon	185.000
Divatesikós aljak	89.000
Mosóvoálruhák legszebb kivitelben	80.000
Trikózsemp, műselyemből minden színben	120.000
Fehér grenadinbluz	89.000
Trikóruha műselyemből minden színben	263.000

Selyemosztály:

Trikóselyem műselyemből duplaszéles	49.000
Nyersselyem minden színben, 85 cm széles	59.000
Crépe de Chine, divatszínben	85.000
Japone-selyem minden színben, 85 cm széles	78.000
Schantung ruhaselyem minden színben 80 cm széles	96.000

Női fehérneműosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Női nappali ing, azsural, himezve	33.000
Női hálóing, azsural	72.100
Női nadrág, azsural, himezve	33.000
Sifon szoknyakombiné, himzéssel	69.000
Sifon nadrággöppiné, azsur és himzéssel	66.600
Zsemp füzővédő	52.000
Pamutvaszon párnahuzat	70.000
Pamutvaszon paplanhuzat	170.000
Fehérmeműhimzés	4.000

Férfifehérmeműosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Fehér azsurozott sifonzsebkendő	10.000
Színes nappali ing, 2 külön gallérral	69.000
Színes zefiring	95.000
Rayémellü ing, fehér	92.500
Kitűnő hosszú hálóing	95.000
Hosszu alsónadrág, köpperből	64.750
Rövid alsónadrág, kitűnő minőség	29.500
Pyjama-öltönyök nagy választékban	214.600

Kötött- és szövöttáruosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Női harisnyák, minden színben	39.000
Fátyolvékonyaságú női harisnyák	33.000
Férfizoknik, tartós minőség	17.000
Divatmintás és himzett férfizokni	15.000
Gyermektrikók	38.000
Gyermek-apacsrikó, minden színben	25.000
Férfitrikó, minden színben, kitűnő minőség	30.000
Gyermekzokni, mintás, több színben	10.000
Különleges mintáju női mellények	148.000
Színes női gyapjukabát	290.000

2, 2 1/2, 8 és 4 méteres szövot-, selyem- és mosó-maradékok példátlan olcsón **Ingyen** adunk minden vevőnknek egy Fenyves-sorsjegyet. Nyeremények 15.000.600 kor. értékben **Mintákat** kívánságra készítségű küldünk

SZÍNHÁZ

Ami az Intim Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intim Pista,

most, hogy a helyzet mégis csak kezd valahogy tisztulni végig az egész színházi fronton, mi az, amit máris biztosan lehet tudni?

— Édes-kevé. Amíg ugyanis a szerződések nincsenek aláírva...

— Maga egy naív ember, Bendeguz. Hát csak nem képzeli, hogy az a Neumann, vagy az a Bárdos az utolsó pillanatban fog majd hozzá a szervezkedéshez? Ha nincs is még aláírva az a szerződés, azért körülbelül tudják már mind a ketten, hogy mit fognak csinálni, kit fognak szerződtetni...

— Mit, kit?

— Hát a Magyar Színháznak például egész csomó olyan tagja van, akinek továbbfut a szerződése és akit ennélfogva a bérlőnek át kell majd vennie. Ezek: Csontos Gyula, Tarnay, Dávid, Réthey, Abonyi Tivadar, Simon Maresa és Berky Lili.

— Na és kiket szerződtetnek hozzájuk?

— Mindenekelőtt Titkos Ilona és Somlay szerződtetéséről van szó...

— Somlay? Csontosal együtt?

— Miért ne? Nézze kérem: Somlaynak a szerződése a Belvárosi Színházhoz szól, a Csontosé a Magyar Színházhoz. Valóban mind a kettő igen súlyos, amennyiben 30-40 millió fix gázsija van mind a kettőnek, azonkívül nagy föllépti díjakat is élveznek, a Magyar Színház azonban csak a Csontos szerződése kötelezi. Neumann Dezső azonban szeretné Somlayt is biztosítani — lehetőleg a művész hírhedt idegessége nélkül — Csontos Gyula ősi ereje, nélkülözhetetlen tehetsége mellé, de Törzs Jenő egész külön szint, színpadi atmoszférát jelentő nevével sem mondana le szívesen. Ez a kérdés természetesen most már csak Somlayt és Törzsön múlik, mert Titkos Ilona dacára annak, hogy a Vigaszínház 3 millió esti föllépti díjat ajánlott föl neki 200 fölléptés biztosításával s dacára annak, hogy Neumann Dezső ezzel szemben csak 2½ milliót hajlandó neki megadni fölléptésenként, valószínűleg a Magyar Színház sztárja marad. Ráfizeti a félmilliót esténként!

— Érdekes.

— Természetesen szó volna azonkívül még egy sztár állandó vendég szerepeltetéséről. Ez a sztár vagy Bajor Gizi, vagy Darvas Lili lenne, akiknek 100 estére szóló vendég szereplési ajánlatot óhajtatni a Magyar Színház. Atesoportolás is lesz természetesen, amennyiben Makay Margit máris megegyezett Bárdossal, ő lesz a Belvárosi Színház sztárja, miután Simonyi Mária fölbontotta a szerződését Bárdos Artúrral.

— Csupa szenzáció! És miért?

— Össze állítólá egészen más tervei vannak, minthogy Bárdosnál játszon. Egyelőre a Tátrában nyaral és esze ágában sincs elhelyezkedéséről gondoskodni.

— És Titkos?

— Ő még a Lidón van. Ő most már biztos a dolgában!

— Ja, igaz, tudom.

— Hát azt tudja-e, hogy ki volt az a karsu, napsütött-evezős arcú, fehérhajú fiatalember, akiről annyit beszéltek a Lidón?

— Karsu... Fehérhaju... Fiatalember...

— Maga sem lesz keresztretjévénybajnok! Vadonatu, 60 H. P. Benz-kocsiján, kéthónapi külföldi kalandozás után, egyenesen Münchenből — Molnár Ferenc jelent meg a lidói strandon, az Excelsior előtt. Piroska nevű sofförje árulta el a gazdáját, különben senki sem ismer rá. Költőnk 18 kilogrammot fogyott, olyan karsu, mint legelegánsabb ögrófunk, olyan fekete az arca, mint egy tőzgyökéres rífkablnak, a haja pedig fehér, mint a frissen esett hó. Molnár különben augusztus végén hazajön néhány napra, hogy aztán hosszabb tartózkodásra Németországba utazzék. A telet mindenestre Berlinben tölti...

— A külföldi hírszolgálat, mondhatom, jobb, mint a magyar külügyminiszteriumé! Mi futott be még?

— Ilosvay Rózi Davosba érkezett, Krúdy Gyula pedig Bécsbe, ahol minden harmadik év augusztus 11-én, egy bizonyos sirra száz fehér rózsát helyez el a möllingi temetőben... Márk Lajos, az amerikai milliárdos ladyk piktora Pedlow századossal érkezett haza New-yorkból. Lengyel Menyhért Antóniaival e hó 20-án nyitja meg szezonját a bécsi Deutsches

Volkstheater, persze a művésznővel, aki elmúlt hónapok munkáját, izgalmát, sikerét és csalódásait sportolja ki a gasteini hegyekben. Ezzel szemben a Volkstheater első bemutatója is magyar darab, Bolygó Ferencünk „Üvegipó”-je, amelynek főszerepét azonban nem a Berlinbe szerződött Darvas Lily, de Hedvig Keller kisasszony domborítja, amíg aranyvirágunk, Varsányi I. szerepét Hansi Niese kapta, a Hegedűsét pedig, aki rendületlenül Aradon nyaral, Hans Homma ur.

— Na, és új darabot nem ír?

— De igen. De a „Római lakomá”-ról nincs már szó, sőt második megkezdett darabját is abbahagyta, amelynek egy nagy párisi áruház kis midinettje lett volna a hősnője.

— Hanem?

— Hanem egy egészen új — harmadik témáról van szó, amelyben, egy bizalmasától szerzett értesülésim szerint, újból visszatér a normál, átlag, polgári drámához, a földöntúli és földalatti miliók és témák után.

— Szóval újból óriási sikerre, nagy Molnár-premiérre van kilátás?

— Szóval és tettel. Rajta kívül lesz egy Szomor-premier, Herczeg-bemutató, egy Lengyel Menyhért újdonság, Szencs Bélának, Földes és Fazekas Imrének egy-egy darabja, természetesen Zilahy Lajosnak is, no és a staffage, a busak és a feketék, föl egészen Fodor Lászlóig.

— No és a maga darabja, „Az égő szoknya”?

— Marad a Magyar Színháznál, Titkos játssza a női főszerepet. Most pedig egy pillanatra átadom a szót Nagy Endrének, aki színháza szombati megnyitó előadása alkalmából a következőket mondta nekem:

A bolondul szerelmes herceg és a feminista hercegnő harca a pesti árvaszék előtt „Még valami nagy baj lesz!”

(A Reggel tudósítójától.) Eppen mi irtuk meg néhány hete, hogy a Budapesten tartózkodó Abd el Kadir herceget — aki tudvalevően Abdul Hamid exszultán legidősebb fia s így a török trón igénylője — bucsu nélkül elhagyta a felesége, Fatime hercegnő. Azóta a szerelmes török fenség mindent elkövetett, hogy a feleségét visszatérésre bírja, de teljesen sikertelenül. Abd el Kadirnak van ugyan egy másik felesége is a budapesti lakásán, azonban mi egy feleség egy igazhívó muzulmán, aki még hozzá oly nagy közelségben áll a kalifa trónusához? Szóval mentek-jöttek a követek és amikor Abd el Kadir kifogyott a napkeleti fantázia tarka, himes szólamaiból, a fenyegetések egész özönét zudították a hercegnőre. A föltünően csinos Fatime asszonyt azonban nem ijesztették meg a fenyegetések, mint ahogy nem lágyították meg a könyörgések sem s kitartott amellett, hogy többé sohasem tér vissza a herceghez. A karsu Fatime kijelentette, hogy ő nem tud beletörődni abba, hogy Abd el Kadirnak rajta kívül még egy felesége legyen, mert ha egyet eltűrt, akkor, ahogy ő hercegi férje temperamentumát ismeri, idővel négy-öt asszonnyal kellene megosztania a háztartását. Sőt, valóságos feminista kiáltványokat intézett, mondván: „Nyugateurópában a nő és a férfi egyenrangú felek és a feleség nincs rabszolgamódrá kiszolgáltatva a férjének!” A mult héten aztán ő lépett offenzívába: a maga számára követelte a házasságukból származott két kis apró herceget. Így hát

az ügy a fővárosi árvaszékhez került döntés végett.

Szombaton délben Abd el Kadir herceg dult arecal állított be a fővárosi árvaszékhez s kíséretében volt tolmács gyanánt egy pesti török cukorkakereskedő. Abd el Kadir herceg zihálva a föllendulástól, követelte az árvaszéktől, hogy kényszerítsék a feleségét arra, hogy visszatérjen hozzá, mert még valami nagy baj lesz. Ő bolondul szereti az asszonyt s sohasem tudna beleegyezni abba, hogy a hercegnő elváljon tőle. Arról pedig szó sem lehet, hogy a gyermekeket odaadja neki. Ha oly kedvesek neki a gyermekek, úgy térjen vissza hozzájuk. Az árvaszéknél hiába próbálták Abd el Kadir herceget megnyugtanni s hiába magyarázták

„Az ideai kivételesen viharos, esős és hűvös nyár már-már megsemmisüléssel fenyegette azokat a reményeket, amelyekkel a fuldokló magyar gazdasági élet várta az ideai termést. Mindig a közélet hatóereje iparkodtam lenni, tehát megnyitottam gyorsan a kabaré és ezzel jóidőre biztosítottam azt a tartós meleg szárazságot, amire a cséplési munkálatoknak szüksége van... Eddig is hiu voltam rá, hogy a „petits arts” ez ágban a legkülönbek vagyunk az egész világon; most arra iparkodom majd, hogy ezt a kivételes helyzetünket még jobban megerősítem. Párisban megnéztem néhány kabaré-előadást, amelyből azt a bátoritást szereztem, hogy ez nem is lesz olyan nehéz munka.”

— Neki igazán nem lesz nehéz...

— Kabaréét csinál egyébként Békeffy László is, akit úgy hoztak föl vonaton pénteken, vidéki turnéjáról s vittek egyenesen a Fasorszanatóriumba, ahol szombaton éjjel egy veszedelmes tályogot operált ki belőle Freud tanár... De már jobban van.

— Házasság, pletyka meg miéggyéb?

— Ami a házasságokat illeti, legjobb bevárni a nyolcórás vonatot, nem jó elhamarkodni az ilyesmit. Pletyka pedig mindig akad.

— Hál' istennek...

— Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy pesti szép asszony, akit nagyon ostromolt az egyik udvarlója, hogy utazzék el vele egy napra Bécsbe, vacsorázni a Kobenzl-re. A szép asszony előre küldte az udvarlót Bécsbe automobilon azzal, hogy ő majd röpiülőgépen utána-jön, de Bécsbe megérkezve, rögtön a Déli-vasutra hajtatott s beszállt a párisi expressbe, amelyből egy kis svájci állomáson szállt ki, ahol már szivrepesve várta egy nagyon türelmetlen fiatal ember.

— Na és mi van a bécsivel?

— Annak jobb lett volna nem születni. Amit, azt hiszem, kedves Bendeguz, magáról is elmondhatok, jön a szezon s én, megvallom, köszörülöm maga ellen a nyelvemet...

— Minden jótét lélek dicséri az urat... Grácia szegény fejemenek.

— Szánalom a ligetben. Jó éjszakát...

neki, hogy az asszony már csak azért sem térhet többé hozzá vissza, mert jogosan part a férje brutalitásaitól az eddigiek után. A herceg makacsul hajtogatta, tiszter is elmondotta, hogy

az asszonynak a férje oldalán a helye, bármilyen is vár reá ott.

Az árvaszék a napokban fog dönteni afölött, hogy a házastársak közül ki illetnek a gyermekek. Abd el Kadirnak azonban ez nem elég. Ő az asszonyt is akarja s roppant csodálkozik afölött, hogy Magyarországon nincsenek olyan hatalmi tényezők, amik az asszonyt rövidesen visszakényszerítsék hozzá, az ő karjaiba...

* Öröm a színháznak, öröm a közönségnek az olyan tizenhárompróbás siker, mint „A nő vége”. Az e hó 10-iki, hétfői 50. előadás csak második mérőlétköve annak a diadalmas pályának, amelyet „A nő vége” befutni hivatva van. Minden este, a jubiláris estén túl is, a bemutató nagyszerű együttese: Honthy Hanna, Kiss Ferenc, Vigh Manó, Kabos Gyula és Simon Maresa játssza „A nő vége”-t.

* Óriási sikert aratott a Terézkeruti Színpad repri-zvigjáték műsora Nagy Endre és Salamon Béla fölléptével. Kezdeté 9 órákor. Leszállított helyárak. Telefon: 65-54.

KETTER kerthelyisége
I. Horthy Miklós-ut 48
Pozsonyi Bertok VIII muzsikái

GILETTEPENGE

eredeti amerikai

darabja **5.800** korona

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ RT.

I. emelet, illatszerezőszály

VASÁRNAPI SPORT

Nagyszerű küzdelemben az egri uszógárda győzött a kaposvári viadalon

A Bitskey-fivérek megmentették a már elveszettnek hitt Szent István-vándordíjat új tehetség tünt föl a műugrásban

(A Reggel kiküldött tudósítójának telefonjelentése.) Két napon át olyan volt Kaposvár, mint egy nyüzsgő hangyaboly. A fővárosból és valamennyi nagyobb vidéki városból százával érkeztek az uszósport vezetői és a versenyzők a VI. uszókongresszusra és a vele kapcsolatos viadalra.

Vasárnap már korán reggel talpon volt az egész város, amelynek utcái lobogódiszben és fölvirágozva várták a kongresszus és a verseny védnökét, József kir. herceget, akinek vonata pont 9 órakor rohogott be a pályaudvarra. A népszerű főherceget Tallián Antal alispán üdvözölte, aki a város földszített hintóján, a közönség tüntető éljenzése között, hajlatott a városházára. Ott dr. Vótek György polgármester mondott ünnepi beszédet, amely után a megjelentek a strandfürdőbe mentek, hogy a közel 500 versenyző fölvonulásában gyönyörködhesseken. Ezután megkezdődtek a döntő küzdelmek, amelyekben különösen

a Bitskey-fluk vezérkedtek és nekik köszönhető, hogy a Szent István-díjat az egriek újból elhódították a nagyszerűen följavult szegediek elől.

A kitűnően rendezett versenyen egy új műugrótehetség is tünt föl a 12 éves Weissbeck Vilmos személyében. Este a városháza zsúfolt dísztermében dr. Kéler Tibor törvényszéki bír., a MÚSz elnöke, főlemelő beszéd kíséretében méltatta Bedy Alajos órnagynak, a vidéki uszósport megteremtőjének érdemeit és utána kiosztotta az érmeiket és a szebbnél szebb tiszteletdíjakat.

Grosz István fényes taktikával győzte le Kultsárt az OTE versenyén

(A Reggel tudósítójától.) A főváros vasárnapi szegényes sportprogramjába az OTE jól rendezett atletikai versenye hozott szint. Mindjárt az első szám meglepetéssel végződött.

Gerő bajnokunk a 100 méteres síkfutásban vereséget szenvedett,

mert régi lábrándulása éppen a döntőben ujult ki.

Nagyszerű küzdelmet hozott a 2000 méteres síkfutás, amelyben Grosz és Kultsár az utolsó 150 méterig fej-fej mellett küzdöttek. Már-már meglepetéstől tartottak a nézők, amikor

a ravaszkodó Grosz olyan finisht vágott ki, hogy Kultsár egyszerre a vert mezőnyben találta magát.

Pompás harc folyt a 15x400 méteres stafétában is, amelynek sorsa az utolsó pillanatig teljesen nyílt volt.

Részletes eredmény:

- I. 100 méteres síkfutás, I. oszt.: 1. Nagy József (FTC) 11.1 mp. 2. Steinmetz (KAOE) 11.2 mp. 3. Gerő I. (KAOE) 11.2 mp.
- II. Magasugrás, hep.: 1. Cséfalvy Sándor (MTE) 175 cm. (10 cm. c.). 2. Székely (MTK) 175 cm. (10 cm. c.). 3. Kovács N. (BBTE) 175 cm. (25 cm. c.).
- III. 400 méteres síkfutás, II. oszt.: 1. Steinmetz István (KAOE) 52.8 mp. 2. Magyar (MTK) 55.2 mp. 3. Juhos (BBTE) 55.6 mp.
- IV. 800 méteres síkfutás, II. oszt.: 1. Ruzsicska Géza (KAOE) 2 p. 6.8 mp. 2. Farkas (MTK) 2 p. 7.6 mp. 3. Járó (MTE). Lászlót diszkvalifikálták.
- V. Helyből távozás, junior: 1. Magyar Lajos (KAOE) 286 cm. 2. Rátz (Move-OTE) és Szabó (Move-OTE) 285 cm.
- VI. 200 méteres síkfutás, I. oszt., hep.: 1. Gerő Mór (KAOE) 35.8 mp. (ser.). 2. Deák (Postás) 36.4 mp. (12 m. c.). 3. Szalay (Move-BSE) 36.5 mp. (ser.).
- VII. 110 méteres gátfutás, I. oszt.: 1. Püspöki Tibor (MAC) 16.1 mp. 2. Muskát (MTK) 16.1 mp.
- VIII. Hármassugrás, II. oszt.: 1. Cséfalvy Sándor (MTE) 13 m. 58 cm. 2. Magyar (KAOE) 13 m. 55 cm. 3. Rátz (MTE) 12 m. 78 cm.
- IX. 200 méteres gátfutás, junior: 1. Kremsberger József (MTE) 27.8 mp. 2. Krieger (FTC) 27.8 mp. 3. Ujhelyi (BBTE) 28.5 mp.
- X. Gerelyvetés, hep.: 1. Gyurkó László (FTC) 52 m. 50 cm. (ser.). 2. Juhos (BBTE) 50 m. 15 cm. (19 m. c.). 3. Kurucz (RAC) 48 m. 10 cm. (10 m. c.).

rossz szájízét eltünteti a
FOJORMENTA **LYSOFORM**

SZAKORVOSI rendelés
vör. és namibetapok részére.
EZÜST SALVARSAM GLTÁN
Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 32. I. em. I. Rókussal szemben

Részletes eredmény:

- I. 100 méteres vidéki hölgy mellúszó bajnokság: 1. Kabdebó Ilus (Bajai SE) 1 p. 42 mp. 2. Benkő Margit (Pannonia) 1 p. 44.2 mp. 3. Pirkner Gabriella (Miskolc) 1 p. 50 mp.
- II. 100 méteres vidéki mellúszó bajnokság: 1. Bitskey Zoltán (MESE) 1 p. 25 mp. 2. Bitskey Aladár (MESE) 1 p. 27 mp. 3. Wagner (Szekszárdi Turul) 1 p. 27 mp.
- III. 1500 méteres országos bajnokság: 1. Szigriz Géza (MESE) 23 p. 26.2 mp. 2. Pálok István (MTK) 23 p. 31.4 mp. 3. Fehér II. István (Jászapati).
- IV. 100 méteres vidéki hátúszó bajnokság: 1. Horváth Ferenc (MESE) 1 p. 22.6 mp. 2. Ullrich (CsAK) 1 p. 23.6 mp. 3. Ullmann (SzUE) 1 p. 26 mp.
- Ez alkalommal Bitskey Aladár 1 p. 20.8 mp.-es idővel végleges bírtokosa lett a Klaus Imre-vándordíjnak.
- V. 3x50 méteres vegyes hölgystaféta: 1. MUE A) csapata 2 p. 16.6 mp. 2. Bajai SE. 3. MUE B) csapata.
- VI. 100 méteres hölgy hátúszó bajnokság: 1. Török Jutka (SzUE) 1 p. 44.8 mp. 2. Molnár Ella (Baja) 1 p. 45.2 mp. 3. Krausz Vera (Pannonia) 1 p. 48 mp.
- VII. Műugrás: 1. Nagy Károly (FTC). 2. Weissbeck Vilmos (Pozsonyi UE). 3. Lenhardt Ernő (OTE).
- Weissbeck Vilmost, aki 11-12 éves gyermek, József főherceg a pályaháza hívatva és ott gratulált neki.
- VIII. 3x100 méteres staféta: 1. Move-Egri SE (Bitskey I., Bitskey II., Horváth) 4 p. 03.8 mp. 2. Szegedi UE 4 p. 04 mp. 3. Csabai AK 4 p. 04 mp.
- Vízipólóbajnokság: 1. Move-Egri SE. 2. Szegedi UE. 3. Egri TE. 4. Bajai SE. Eredmények: MESE-Szegedi UE 5:1 (4:0). — Egri TE-Bajai SE 5:3 (1:1).
- Pontversenyben: 1. Move Egri SE 25 pont. 2. Szegedi UE 20 pont.

Gimes István.

- XI. 2000 méteres síkfutás, I. oszt.: 1. Grosz István (MTK) 5 p. 50.4 mp. 2. Kultsár (MAC) 5 p. 56 mp. 3. Fonyó (MTK) 5 p. 59 mp. 4. Szabadkay (FTC) 6 p.
- XII. 15x400 méteres stafétafutás: 1. MTK 14 p. 14 mp. 2. FTC 14 p. 16 mp. 3. MTE 14 p. 52.8 m p.

Kitűnő eredménnyel végződött a kerékpáros világbajnoki próba-verseny

(A Reggel tudósítójától.) Mintán az OTT és a társadalom segítségével révén biztosítva van kerékpárosaink kiküldetése a jövő vasárnap Amsterdamban eldöntésre kerülő világbajnoki mitingre, az MKSz a legjobb öt országúti menő között vasárnap próbaversenyt rendezett a váci országúton.

A Bouska-fivérek, Jerzsabel, Schmidt és Vavrenszky vasárnap reggel pont 6 órakor megjelentek a Váci-út 11 kilométeres jelzőkőnél és ideális időben vágta neki a kijelölt utzakaszának, amely a 32-es kilométerjelzőig tartott. Ott megfordultak és visszajártak a starthoz. Ezt négyszer ismételték meg, úgy, hogy összesen 168 kilométer futottak be.

A versenyzők elejétől végig pompás küzdelmet vívtak, amit öröklendő 28 kilométeres átlagszélsebességük is igazolt.

Végeredményben: 1. Bouska József (Jóhádotok). 2. Ladányi (MTK). 3. Schmidt (Világosság).

A favorit Jerzsabelk szponzorálta gesztusokat kapott és kénytelen volt abbahagyni a versenyt.

A mai eredmények alapján az MKSz szerdán a pályaversenyzők közül Uhereczkyt és Grimmet az országúti menő táborából pedig Bouska Józsefet, Ladányit és Schmidtet indítja utnak Amsterdamba.

Vasárnap este állították össze a Pozsonyba utazó válogatott csapatot

(A Reggel tudósítójától.) Augusztus 16-án Pozsonyban a csapólovóvárosi MÚSz reprezentánsaival mérkőzik válogatott csapatunk, amelynek összehívása körül egész héten át sok polemika folyt a sajtóban. Munkatársunk ezért fölkereste dr. Máriássy Lajos szövetségi kapitányt, aki a következőképpen mondja:

— Kitűnő programomról nem hangozt magamat elteríteni. Most állítottam össze a válogatott csapatot, amely így fest:

Zsák — Korcsis, Hungler II. — Pozsonyi, Weinter, Buza (UTE) — Pluhár, Takács, Jozsef, Szentmiklóssy, Drüsler (III. ker.).

Kettős vereséget szenvedett az osztrák futballisport Sopronban

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Nagy napja volt vasárnap Sopron városának. Rekordszámu közönség előtt, semleges pályán mérkőzött meg Nyugatmagyarország válogatott tizenegye Alsóausztria reprezentánsaival, hogy revánsot vegyen a tavalyi 2:0-ás vereségért, amely Wienerneustadtban érte.

A reváns sikerült, mert a magyar legénység 3:0 (1:0) arányu biztos győzelmet aratott.

Megelőzően a Sopron-Burgenland válogatott mérkőzés került eldöntésre, amely fölünyes játék után 7:2 (5:2) arányban szintén a magyar színek diadalával végződött.

Két új pályát avattak vasárnap. (A Reggel tudósítójától.) A testi kultúra két új hajlékát nyitották meg vasárnap ünnepi keretek között. Az egyik a Wekerletelepi Sport Club Zoltán-utcai pályája, amely főként a sportoló munkásifjúság részére épült. Az ünnepélyes avatást a BTC és a Ferencvárosi Vasutasok SK tornászai és a BEAC futballistái tették színessé. — A második pályavető a Maglódi-uton volt, ahol a Gyűjtőfogházi Alkalmazottak Torna Köre épített új pályát és amelynek tükörsíma fölülétlen nagyszerűen érvényesült a kerékpáros szövetség propaganda kerékpárpóló mérkőzése.

Bécsi futball. (A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az Amateure-Criketter-meccs 3:1 arányban az „amatőrök” győelmével végződött.

Lovaregyleti versenyek

A Lovaregylet augusztusi premierje pompásan sikerült. A grandiózus pálya érett szépségében tündökölt. A telt tribünök a mostoha sorsra jutott sport rendezését hirdették. A jó sportot nagy forgalom kísérte nyomon, csak épp a játékosoknak nem kedvezett a szerencse, mert inkább a kevésbé fogadott lovak győztek. A nap főszáma az 1300 méteres Igazgatósági díj volt, amelyben Októdi beigazolta, hogy a maga távján excepcionális képességű lovát. A versenyben hat ló vett részt, köztük két komoly Szent István-díj-kandidátus is: Mutató és Sachertorte. A verseny lefolyása ez volt: Sachertorte, Gyi lovam!, Katrinca ugrottak el a vezetéssel. Kívül Patt és Októdi. A helyzet csak a fávészlop után változik, itt egy pillanatra úgy látszik, hogy Gyi lovam! könnyen elhúz, de ugyanekkor Októdi hatalmas ugrásokkal tör elő és steplersulyával biztosan veri Sachertortet és Gyi lovamat. A Szent István-díj-favoritja, Mutató, egyáltalán nem játszott szerepet a versenyben. Vasárnap mutatkozott be Benson Vilmos, a Lovaregylet új startere, aki, úgy látszik, nem híve az állóstartrendszernek, mert a legtöbb mezőnyt mozgó helyzetből indította el.

A nap részletes eredménye:

- I. futam: 1. Silena (1/2) Kovács L. 2. Belisee (8) Martinek. 3. Vészto (p) Schejbal. Fm.: Dsungel, Podros, Traviata II. 1/2h, nyh. Tot.: 10:36, 18, 28. II. futam: 1. Armális (6) Sajdik. 2. Suba (1/2) Schejbal. 3. Tiszagyöngye (8) Balázs J. II. Fm.: Bootlegger, Jenkő, impossible, Várkert, Cowboy, Nandine, Energy, Ecarté II., Sobri Jóska, Nénike. Ih. 1/2h. Tot.: 10:59, 27, 15, 50. III. futam: 1. Októdi (3) Sajdik. 2. Sachertorte (5) Gutai. 3. Gyi lovam! (3) Szabó L. II. Fm.: Mutató, Patt, Katrinca. Fejh. 1/2h. Tot.: 10:56, 30, 24. IV. futam: 1. Boeskey (8:10) Schejbal. 2. Gilda (4) Szabó L. II. 3. Dombó (4) Kovács L. Fm.: Szépség, Ezredes R. Verka, Murano, Bordighera, Cheeky, Szőszegő, Nánthás, Sauvignon, Victoire, Blotto, Kirgiz, Katáng. 1/2h. 1/2h. Tot.: 10:20, 12, 14, 14. V. futam: 1. Bergere (4) Szabó L. II. 2. Pántlikás (2) Schejbal. 3. Pomona (6) Sajdik. Fm.: Kikeriki, Győztes, Ballada II., Peleas, Planéta. 1/2h, nyh. Tot.: 10:45, 16, 15, 23. VI. futam: 1. Kürtös (2) Schejbal. 2. Violetta (3) Gutai. 3. Madame Mère (6) Balázs J. II. Fm.: Elopelement, Kontár, Vampyr II., Mádi II. Tot.: 10:25, 12, 15, 23.

Bookmakerek fogadóirodái:

- IV. Kossuth Lajos-utca 14,
- VI. Andrássy-ut 45,
- VI. Váci-ut 1,
- VIII. Rákóczi-ut 51

Start és Fix fogadások

Legközelebbi lóversenyek az új verseny-pályán augusztus 11, 13, 15, 16, 18, 20, 22, 23

Antik butorok

igen szép ritka példányok
jutányos árban eladóak. —

Király-utca 82, V. em. 1. — Délelőtt 10—1ig.

100.000 korona heti részletfizetés

ellenében szállítunk gyermekkoszt, gyermek-ágyat matraccal, fehér zománcozott gyermek-kádát. HERMANN GYULA Magyar Kosárfonó Rt. Főüzlet: V. Lipót-körút 15. sz. alatt (Virszinházal szemben). Telefon 92-96. Fióküzlet: I. Horthy Miklós-ut 10-12. szám. Telefon: József 86-77

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság”-könyvnyomda Rt. Budapest, VIII., Contá-u. 4.
Műszaki igazgató: Deutsch D.

Fából vaskarika — az nincs, de lakásban Ditrichstein — kincs!

3 havi részletfizetésre végez művészi szobafestést

GRALITZER
VII, Erzsébet-körút 44
Telefon: 105-78